

MANUŠ

MANUŠ — Školski list Osnovne škole Manuš-Split — Broj 15 — Godina 2024.

SADRŽAJ

4	ŠKOLSKA DOGAĐANJA
4	Manušani u Gospiću i Smiljanu
5	Dan učitelja
5	Hrana nije otpad
5	Dani kruha
6	Izradili smo kalendar za 2024!
7	Svjetski dan hodanja
8	Dan kravate
9	Obilježavanje Dana sjećanja na žrtvu Vukovara
10	Sjećanje na Vukovar
10	Sudjelovanje učenika osmih razreda u kvizu o Domovinskom ratu
11	Školski medni dan
12	A di si ti?!
12	Božićna priredba
13	Mali Manuški kolendari
13	Manuški adventski sajam
15	Ispraćaj pedagoginje Vesne Grubić u mirovinu
16	Događanja u školskoj knjižnici
18	Obilježavanje Dana sjećanja na žrtve Holokausta
20	Prva mjesta za Smojin 101.
22	Miljenko Smoje i OŠ Manuš
23	Maškare
24	Dan šarenih čarapa
24	Neuroplastičan – matematički fantastičan mozak
27	Međužupanijsko natjecanje iz debate
28	Pun šešir sna
29	Naše ekoigračke
29	Što trećaši znaju o ekologiji?
30	Papirko
31	Festival znanosti u OŠ Manuš–Split
32	Moja prva izložba
34	Učenički radovi u dnevnim novinama
35	Proslava Dana škole
37	Predstava povodom 500. godišnjice smrti Marka Marulića
42	Izvanastavna aktivnost STeam
45	Prvašići i folklor
46	Mladi glazbenici na sceni
47	Učenička zadruža šegrtići
50	Školski volonterski klub Manuš
52	PROJEKTI
52	Priča o vodi
54	INTERVJU s književnicom Jasminkom Tihi–Stepanić
56	PUTOVANJA
56	Dubrovnik – Mljet – Korčula
58	Rim – grad povijesti
60	NATJECANJA
62	IDOLI
62	Baby Lasagna
63	Grše
64	Quentin Tarantino
65	PRAZNICI
65	Tetoviranje – opasna moda?
66	Umjetna inteligencija
68	MRAVAC POLIGLOT

Dragi Mravcoljupci!

Šešir s naslovnice ovogodišnjeg Mravca sudjelovao je na likovnoj izložbi pod nazivom Pun šešir sna. Kao i on, naš Mravac je isto svake godine pun snova i uspomena.

Vrijedno smo radili, obilježili brojne datume, pokazali svoja znanja, sposobnosti, kreativnost i veliko srce.

No isto smo tako vidjeli da je u vremenu kada za komunikaciju sve češće koristimo medije, ponekad teško suosjećati s drugima i razumjeti ih, ali zajedničkim trudom možemo uspjeti. Budimo dobri jedni prema drugima, ali i prema sebi. Razgovarajmo – uživo, izrazimo svoje osjećaje i istinski slušajmo. I nemojmo se zaboraviti smijati...

Kao i svake godine u tome će nam pomoći i Mravac – svatko od vas će na ovim stranicama pronaći sebe ili nešto za sebe. Uživajte!

Urednica Ivana Goreta

MANUŠANI U GOSPIĆU I SMILJANU

Još je jednom nagrađen trud vrijednih učenika i učitelja naše škole koji su sudjelovali u projektu Čuvari baštine, točnije trećim mjestom nagrađenim projektom Daj mi kus soparnika. Učenici 7.b bili su dostojna zamjena prošlogodišnjim osmašima, nositeljima projekta.

Ovaj put nagrada je bio izlet u Gospić i posjet manifestaciji Jesen u Lici. Bila nam je čast biti dio ove manifestaciji predstavljanjem Poljičkog soparnika. Posjetili smo i Memorijalni centar Nikola Tesla upijajući ljepotu ličkog krajolika.

Ana Pletikosić

Ispred Memorijalnog centra Nikole Tesle

Jesen u Lici

Svi su htjeli kus soparnika

SRETAN DAN UČITELJA!

Multitalentirani duo Darian Duka i Jakov Biličić iz 7. b sjetili su se važnosti svojih učitelja i snimili kratki video manuškim učiteljima u čast. Skenirajte QR kod svojim mobitelima i pogledajte kako je to izgledalo!

#HRANANIJEOTPAD

Dane kruha učenici OŠ Manuš obilježili su promišljajući kako iskoristiti ostatke hrane i hranu koja je pred istekom trajanja. Hrana nije otpad u što su se uvjerali vrijedni i savjesni Manušani. Snimali su fotografije, kratke videorecepte sa svojim ukućanima, od preostalih su jabuka s učiteljima izrađivali pite. Neke od učeničkih aktivnosti pogledajte tako da skenirate QR kod u nastavku.

Promjena kreće od pojedinca!

Marina Modrić

DANI KRUHA

Svake godine u listopadu slavimo Dane kruha. Moja mama i ja smo napravile tijesto. Od tijesta smo napravile košaru i razne životinje. Košaru sam napunila pecivima i ponijela u školu. Prijatelji iz razreda su donijeli svoja peciva i kolačiće. Svi zajedno smo jeli. Ja sam se osjećala sretno i radosno.

Dorotea Jeličić, 1.a

Košara od tijesta

1.a s učiteljicom Antoniom

IZRADILI SMO KALENDAR ZA 2024!

Nakon što smo naučili mjesec u godini i naučili se snalaziti u vremenu, na satu likovnog izradili smo kalendar.

Svaki par nacrtao je jedan mjesec u godini i ispisao dane u njemu. Kalendar smo dali grafički obraditi i sada osim razrednog kalendara u svakoj kući učenika 2.b visi po jedan kalendar.

Ilijana Dominović

Kalendar 2.b

Učenici sa svojim kalendarima

SVJETSKI DAN HODANJA

Obilježavanje svjetskog dana hodanja pokrenula je vodeća međunarodna organizacija za rekreaciju (Sport za sve) – TAFISA (engl. The Association For International Sport for All) 1991. godine. Od te je godine prijedlog da se svaki prvi vikend u listopadu taj dan obilježi diljem svijeta. 5.10. obilježavamo Svjetski dan pješaka, a 15.10. Međunarodni dan pješčenja učenici 4.c razreda obilježili su pješčenjem od škole do Zvončaca i natrag.

Pješčenje je čovjeku najprirodnije kretanje koje smo toliko zaboravili. Ovaj oblik tjelesne aktivnosti je najjednostavniji te najpristupačniji za zdrave i bolesne, za svaku životnu dob i za oba spola. Sunčani jesenski dan idealno je doprinio toj izvrsnoj aktivnosti kroz koju su učenici naučili da hodanje, kao najjednostavniji oblik fizičke aktivnosti, čuva njihovo zdravlje, a ujedno su i ponovili pravila ponašanja na ulici i u šetnji.

Proveli smo 127 minuta hodajući 19456 koraka. Naravno da je učiteljica podatke iskoristila za razne zadatke.

Također, svake se godine, na dan utemeljenja HOO-a 10. rujna, organizira Hrvatski olimpijski dan kojim se promiče olimpijski pokret, a građane

Krenuli smo...

Graničari na Zvončacu

potiče na bavljenje sportskim aktivnostima. Ujedno se promiču olimpijska načela izvrsnosti u svakom području, razumijevanje, mir i solidarnost među ljudima kao sastavnice olimpijskog djelovanja.

Nakon pješačenja, Hrvatski olimpijski dan obilježili smo raznim rekreacijskim aktivnostima na Zvončacu.

Smiljana Lešić

Malo badmintona

Koraci za zdravlje

Zasluženi odmor

DAN KRAVATE

I ove smo godine svečano obilježili još jedan Dan kravate, našeg nacionalnog simbola. Skenirajte QR kod svojim mobitelom i pogledajte gdje su se sve našle naše kravate i kojih su uzoraka bile.

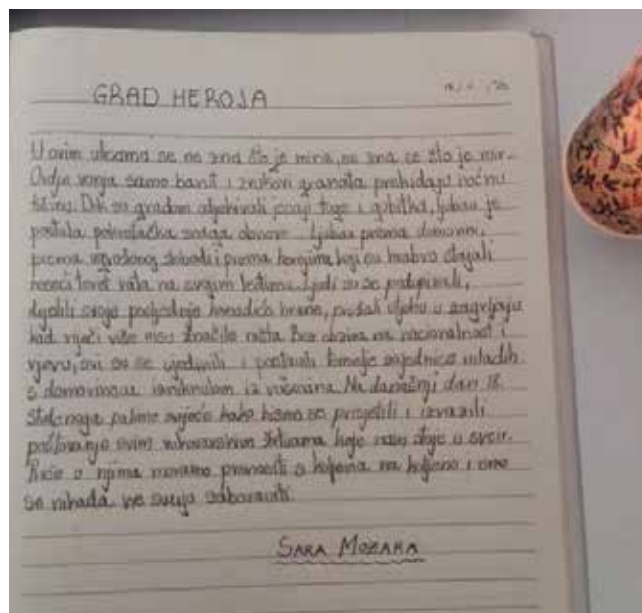
OBILJEŽAVANJE DANA SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA (18.11.)

U tjednu uoči obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara, 15. studenog našu školu je posjetio gospodin Matko Biljak, fotoreporter Slobodne Dalmacije. Gospodin Biljak je svojom kamerom zabilježio brojne tragične događaje tijekom Domovinskog rata. On je jedan od posljednjih fotoreportera koji je ušao u opkoljeni Vukovar i izašao iz grada kukuruznom cestom pod paljbom metaka.

Gospodin Biljak je održao zanimljivo predavanje učenicima osmih razreda. Učenici su mogli vidjeti brojne ratne fotografije i poslušati o okolnostima pod kojima su one nastale: primjerice jednu od posljednjih fotografija Siniše Glavaševića čija je radio postaja bila u skloništu, djecu u opkoljenom Dubrovniku koja idu po vodu jer vode u Gradu nije bilo, starce u Kijevu koji žive pod neprijateljskom okupacijom, Vukovarce u podrumima, hrvatske branitelje na prvoj crti... Nakon predavanja učenici osmih razreda pokazali su zanimanje za događaje o kojima su slušali te su postavili brojna pitanja našem predavaču Biljku. Zahvaljujući predavanju gospodina Biljka, mi smo u našoj školi

odali počast žrtvi Vukovara i drugim stradalnicima Domovinskog rata. I za kraj bismo ponovili riječi našeg predavača: „Mladi ljudi ne trebaju biti opterećeni prošlošću, ali ne smiju zaboraviti...”

Dragica Reljić

Sara Mozara, 8.c

Osmiši su iz prve ruke saznali kako je to zaista izgledalo

Demonstracija fotografija gospodina Biljka

SJEĆANJE NA VUKOVAR

Domina pored likovnih radova naše škole

Iva Dora Jeličić i Bruna Kružić, 6.b

16.11.2023. u atriju OŠ Vjekoslava Paraća u Solinu, u organizaciji Javne ustanove u kulturi Zvonimir Solin, otvorena je izložba učeničkih radova s temom Sjećanje na Vukovar. Naša škola, kao i prethodnih godina, rado se odazvala

dati mali doprinos obilježavanju sjećanja na žrtvu Vukovara na ovaj način. Svojim radovima sudjelovali su učenici 8.b razreda Domina Danica Maleničić, Rafaela Vučica i Ivan Družijanić, te učenice 6.b razreda Iva Dora Jeličić i Bruna Kružić.

SUDJELOVANJE UČENIKA OSMIH RAZREDA U KVIZU O DOMOVINSKOM RATU

Ove školske godine Udruga veterana 4. gardijske brigade organizirala je za učenike osmih razreda splitskih škola kviz o Domovinskom ratu. Našu školu predstavljale su učenice 8.c razreda, Lana Milić, Sara Mozara i Gabrijela Sopta. Kviz je održan 14. prosinca 2023.g. u prostorima Udruge. Ekipa naše škole pokazala je zavidno znanje o Domovinskom ratu i osvojila 5. mjesto.

Čekamo rezultate

ŠKOLSKI MEDNI DAN

Program Školskog mednog dana s hrvatskih pčelinjaka održao se i u našoj školi 7. prosinca 2023. povodom obilježavanja Dana sv. Ambrozija, zaštitnika pčela i pčelara. Pčelar Mario Mrčela rado se odazvao na naš poziv te održao iznimno zanimljivo predavanje o važnosti i značaju pčelarstva učenicima 1. razreda. Nakon odslušanog predavanja učenici su degustirali med koji im je donio gospodin Mario, izbliza pogledali praznu košnicu, ali i košnicu s pčelama (koja je, naravno, bila osigurana kako ni jedna pčelica ne bi mogla pobjeći). Za kraj su dobili edukativnu brošuru „Pčelica Jelica i medo Edo“ i teglicu meda s naljepnicom s likom pčelice Jelice.

Ivana Goreta

Pčelar Mario ispričao nam je sve o pčelama

Degustacija

Koliko ih je...

Teglice meda za učenike

A DI SI TI?!

U subotu, 16.12.2023., održala se 22. po redu humanitarna akcija „A di si ti?“ na dnu Marmontove ulice. Trend rasta broja štandova i volontera nastavio se i ove godine pa se 95 štandova i više od 500 volontera iz Splita, Zagreba, Kaštela, Solina, Trogira, Primorskog Dolca, Tučepi, Trilja i s Braća „raširilo“ i preko Rive. Naravno, i ove godine tu su bili i Manušani.

Na uvijek šarenom štandu OŠ Manuš-Split učenici-volonteri prodavali su sve ono što su naši učenici donirali ili izradili za potrebe akcije. Ponijeli smo i ukrašeni božićni okvir u kojem su se prolaznici fotografirali i usput ubacivali donacije u kutijicu. Iako smo jutro započeli na temperaturi blizu 0 stupnjeva i uz jaku buru, osmijesi nisu silazili s lica svih prisutnih. Akcija je i ove godine oborila rekord; prikupljeno je 25.782 eura, a naša škola prikupila je 710 eura.

Ponosni smo na sve one koji su vrijedno radili na štandu, kao i na one koji su svojom donacijom ili izradom predmeta podržali ovu hvalevrijednu humanitarnu akciju.

Ivana Goreta

Hladnoća nam nije mogla ništa

Na štandu za svakoga po nešto

BOŽIĆNA PRIREDBA

Duje je pomogao u izradi božićne jelke

Učenici 5.c okitili su jelku

Skenirajte svojim mobitelom QR kod u nastavku i uživajte u videu s Manuške božićne priredbe. Bravo za odličan nastup svih naših vrijednih izvođača, te za video i montažu našeg Jakova Biličića!

SCAN ME

MALI MANUŠKI KOLENDARI

Mali manuški kolendari sa svojom učiteljicom Renatom Širović u srijedu, 20.12.2023., posjetili su Filozofski fakultet pa nakon toga pjesmom počastili Advent na Kampusu. Iznenadili su i studente 3. godine sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstva na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija te posjetili Kemijsko-tehnološki fakultet i obišli jedan od laboratorija. Svojom pjesmom zaželjeli su svima sretan Božić i Novu godinu, a kako običaj nalaže, domaćini su darovali vrijedne kolendare!

Donijeli su osmijeh na lice svima

Kolendavanje u tijeku

Na kraju smo se počastili

Ivana Goreta

MANUŠKI ADVENTSKI SAJAM

15. prosinca 2023.g održao se humanitarni sajam naše škole. Prodajom pića i slastica koje su izradili vrijedni roditelji i učenici te prodajom učeničkih rukotvorina, kao i prigodnim programom Školskog zbora i orkestra, prikupili smo 930,53 €! Novac je namijenjen za potrebitu djecu naše škole koju smo razveselili božićnim poklonom, a ostatak novca pohranili smo u školski fond za potrebe djece tijekom školske godine.

Božić je obiteljsko vrijeme, a ovaj nas je Sajem podsjetio da je naša manuška zajednica

Prilika koja se ne propušta

Poduzetnici na djelu

velika obitelj u kojoj njezini članovi brinu jedni o drugima. Kad se male ruke spoje i otvore svoja srca, puno se humanih i neprocjenjivih darova može dati.

Dobro se dobrim vraća.

Marina Modrić

Okrijepa nakon kupovine

Naravno da se i Zadruga uključila

Rukotvorine...

...donacije...

...slano...

...slatko...

...i nešto za popiti

ISPRAĆAJ PEDAGOGINJE VESNE GRUBIĆ U MIROVINU

U zbornici naše škole, 22. prosinca 2023., održan je nezaboravan godišnji domjenak koji će se dugo pamtiiti među svim djelatnicima škole.

Ovaj poseban događaj bio je prilika za ispraćaj naše pedagoginje Vesne Grubić u zasluženu mirovinu, a obilježen je brojnim iznenađenjima, toplinom i zahvalnošću.

Atmosfera je bila ispunjena radošću, smijehom i suzama jer je suradnja s kolegicom ostavila na sve neizbrisiv trag. Na poklon je dobila šivaći stroj za koji se nadamo da će ga koristiti, a posebno iznenađenje bilo je u obliku kviza: Tko je osoba Vesna Grubić – A, B ili C?

Tri kolege su se prurušile u njezin izgled i predstavljale u njeno ime, a Vesna je trebala u njihovim izjavama prepoznati sebe pa je bila dirnuta dosjetkama, opisima svoje osobnosti i kreativnosti. Takvog smijeha i zabave ne pamtimo.

Bio je to jedan od načina zahvalnosti i poštovanja prema kolegici Vesni koja je uvijek isticala važnost zajedništva, poštovanja, opraštanja, kolegijalnosti, razumijevanja i ljubavi, a za

kreativnost u estetskom uređenju škole postavila je visoku ljestvicu.

Ovim ispraćajem zaželjeli smo joj zdravlje i sreću, ali i nadu u daljnje druženje i suradnju, jer njenoj kreativnosti i optimizmu nema kraja.

Katarina Škiljo

Oliver Mlakar kao voditelj

Selfie za uspomenu

Ispraćaj u školskoj zbornici

MEĐUNARODNI DAN ŠKOLSKE KNJIŽNICE

Povodom Međunarodnog dana školske knjižnice, naša škola organizirala je poseban događaj u suradnji s popularnom TV emisijom „Dobro jutro, Hrvatska“. Ovaj važan datum, koji se obilježava diljem svijeta kako bi se istaknula važnost školskih knjižnica u odgoju i obrazovanju naših učenika, obilježen je predstavljanjem knjige Trešnja, autorice Martine Majić.

Knjiga je posvećena dvojici sinova i njihovu odrastanju u splitskim kvartovima. Ovaj dirljivi dječji roman govori o snazi prijateljstva, suosjećanju i ljudskoj dobroti.

Susret dječaka u invalidskim kolicima i ostalih dječaka iz kvarta, vodi nas kroz svladavanje brojnih prepreka dok mu ispunjavaju naizgled nemoguće želje. Kroz priču upoznajemo važne lokacije i manifestacije u Dalmaciji kao što su Modra špilja, Sinjska alka, Biokovo i Dani cara

Dioklecijana pa je knjiga idealna prilika za korelaciju s drugim predmetima u nastavi.

Ovaj poseban događaj nije prošao nezapaženo jer je emisija „Dobro jutro, Hrvatska“ prenijela uživo predstavljanje knjige na Međunarodni dan školske knjižnice, što je potvrdilo njezinu važnost kao mjesta gdje se ne samo čita, već gdje se susreću autori, promiče kreativnost i potiče ljubav prema knjigama i čitanju.

Katarina Škiljo

S autoricom Martinom Majić

PROSLAVA SVETE LUCIJE

U prekrasnom okruženju našeg Manuškog tinela, 13. prosinca 2023. proslavili smo blagdan sv. Lucije. Program je bio bogat pjesmama, zahvalnim pismima i željama koje su upućene sve-toj Luciji.

Ove godine učenici posebnog razrednog odjela bili su posebno sretni jer su imali priliku nastupiti s pjesmom koju su sami napisali. Njihova učiteljica Anđela Bilić bila im je najveća podrška dok su javno nastupali pred ostalim auditorijem. Atmosfera je bila ispunjena radošću i entuzijazmom, a publika je s oduševljenjem pozdravila njihov nastup.

Na kraju programa, tradicionalno je uslijedila mala radionica sijanja pšenice što simbolizira

U manuškom tinelu

plodnost i obilje. Učenici su naučili kako pšenicu treba negovati da bi narasla u posudicama po razrednim odjelima.

Katarina Škiljo

Sveta Luce,
dobro nam došla
rado te očekujemo
kao dragog gosta.

Tvoja svjetlost
nube nam pruža
uvijek nam dočekaš
kao prava ruža.

Sveta Luce,
bila si hvala
i zato ti od naca
hvala!

Tvoji: LEON, VINKA
JAKOV, TOMA i HAKS

Autori - učenici posebnog razrednog odjela Učenici sa svojom mentoricom Anđelom

Dodi, sveta Luce

16. MANUŠKI PRIČIGIN

20. ožujka je u našoj društvenoj dvorani prigodom Dana pripovijedanja upriličena vesela večer, sada već tradicionalnog 16. Manuškog Pričigina.

Voditelji programa Mila Barač (1.b) i Roko Jurković (6.a) vješto i sigurno najavljivali su sudionike programa:

- 3.c - dramska izvedba „Naše malo misto“
- Lola Stipičić, 7.a - recitacija „Ivane moj“
- Dalija Polić, 4.b - priča „Odgojne metode“
- Luka Proso, 5.c - recitacija „Zakrpjen san odija“
- Luka Kraljević, 6.a - priča „Školske kazne“
- Marin Ovuka, 3.c - recitacija „Od lancuni bandire Ajduka“
- Orkerstar škole - Purpuri Stari splitski plesovi, Da nije ljubavi i Nima Splita do Splita.

O zadovoljstvu male i velike publike najviše govori pljesak i radost na njihovim licima. Cijeli

događaj možete pogledati ako svojim mobitelom skenirate QR kod u nastavku.

Katarina Škiljo

OBILJEŽAVANJE DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE HOLOKAUSTA

27.siječnja 1945.g. Crvena armija je oslobodila Auschwitz, najveći koncentracijski logor koji su osnovali nacisti na prostoru okupirane Poljske. Samo u Auschwitzu ubijeno je 1,2 milijuna ljudi. Razdoblje od dolaska nacista na vlast do kraja Drugog svjetskog rata u kojem su nacisti i njihovi pomagači progonili i ubijali Židove diljem Europe zovemo Holokaust, od 9 milijuna europskih Židova ubijeno je 6 milijuna pripadnika toga naroda.

Učenici osmih razreda sudjelovali su u različitim aktivnostima kojima su obilježili Dan sjećanja na žrtve Holokausta. Posjetili su Židovsku općinu u Splitu te su u pratnji vodičke razgledavali splitsku sinagogu, treću najstariju i još uvijek aktivnu na tlu Europe, i splitski Get u kojem su nekad stanovali Židovi. Imali su priliku saznati brojne zanimljive informacije o povijesti splitskih Židova i njihovom doprinosu razvoju grada.

Ulicama grada

Učenici su pod dirigentskom palicom učiteljice Glazbene kulture Sandre Kovačević otpjevali

Zajednička fotografija

Razgledavanje splitske sinagoge

tradicionalnu židovsku pjesmu „Hava nagila“ („Veselimo se“). „Hava nagila“ je najpoznatija židovska pjesma koju rado pjevaju i Židovi i ne-židovi u svim dijelovima svijeta.

U prostorima škole postavili smo izložbu pod naslovom „Šoa- Holokaust: Kako je to uopće bilo moguće?“. Izložili smo 19 postera o Holokaustu pomoću kojih su se učenici mogli informirati o tragediji židovskog naroda. Plakate smo dobili od Yad Vashema, svjetskog centra za sjećanje na Holokaust koji se nalazi u Jeruzalemu.

Tijekom nastave povijesti učenici su sudjelovali u radionici „Tko je bila Eva Heyman?“ u kojoj su saznali više o trinaestogodišnjoj djevojčici iz Mađarske, jednom od 1,5 milijuna djece ubijene u Holokaustu. Čitajući odlomke iz Evina dnevnika saznali su kako je izgledao Evin život prije dolaska nacista u njezin rodni grad te kako je očima djeteta gledala na katastrofu koja se dogodila njoj i njezinoj obitelji. U listopadu 1944.g. Eva je nestala u Auschwitzu. Cilj radionice bio je

da učenice osvijeste da se Holokaust nije dogodio odjednom, već je imao svoje faze koje, na žalost, možemo prepoznati u mnogim suvremenim društvima.

„Dogodilo se jednom. Nije se smjelo dogoditi, ali dogodilo se. Ne smije se ponovno dogoditi, a moglo bi se.

Zbog toga je nastava o Holokaustu jako važna.“ (Dr. Kathrin Meyer, Izvršna tajnica IHRA-e)

Učenici su pogledali kratki dokumentarni film o Ireni Sendler koja je dobila priznanje „Pravednika među narodima“ koje se dodjeljuje ljudima koji su bez ikakve naknade i uz veliki rizik spašavali Židove tijekom Holokausta. Sendler je spasila 1200 djece iz Varšavskog geta.

Butterfly Project je umjetnička inicijativa koju je započela grupa učitelja iz Houstona prije 20 godina. Htjeli su obilježiti sjećanje na 1.5 milijun djece čiji su životi izgubljeni tijekom Holokausta. Po uzoru na Butterfly Project učenici su dobili zadatak da izrade papirnatog leptira, oslikaju i ispišu poruke mira i ljubavi na njegovim krilima.

Dragica Reljić

Ema Majić, 8.b

PRVA MJESTA ZA SMOJIN 101.

Rodendan Miljenka Smoje, splitskog književnika, novinara i scenarista, učenici i učiteljice OŠ Manuš i ove su godine obilježili svojim stvaralačkim radom, a za to su i nagrađeni prvim mjestima.

Povodom „Smojinih 100“ na natječaju Male priče iz velog mista, u organizaciji OŠ Žrnovnice, prvo mjesto za dramski rad osvojili su učenici 3.c razreda s mentoricama učiteljicom Renatom Širović i knjižničarkom Katarinom Škiljo. Za najbolji medijski rad prvim mjestom nagrađeni

Najbolji dramski rad

su učenici 6.a razreda s mentoricom učiteljicom Marinom Modrić.

Na svečanoj priredbi, prisustvovali su brojni uzvanici: gradonačelnik Ivica Puljak, predsjednik mjesnog odbora Mario Lolić, veliki Smojin prijatelj – gospodin Feđa Klarić, neizostavna Herci Ganza, ravnateljica GKMM-a Grozdana Ribičić, Davor Šimić – ravnatelj Osnovne škole Lokve-Gripe, ravnateljica Osnovne škole Manuš Marita Guć i drugi.

Gradonačelnik je naročito bio oduševljen izvedbom jednog našeg učenika koji je utjelovio lik gradonačelnika. Taj učenik je David Jun Tanase čiji su roditelji Rumunj i Japanka, a njegova interpretacija bila je na dijalektalnom splitskom govoru što je razlog posebnog oduševljenja.

Sto prvi rodendan proslavili smo tako obilaskom Spomen-sobe Miljenka Smoje u Gradskoj

Dva gradonačelnika

knjižnici Marka Marulića u Žrnovnici gdje su učenici saznali zanimljivosti iz Smojina života. Prilika je bila i vidjeti novootvoreni mural posvećen Smojinim likovima iz Velog i Malog mista, koje su naši učenici vjerno oživjeli u svojim dramskim i medijskim radovima.

Rodendanska priča zaokružila se veselim dječjim izvedbama učenika osnovnih škola Lokve-Gripe, Žrnovnica i Manuš na prigodnom programu u prostoru OŠ Žrnovnice.

No tu nije bio kraj našim gostovanjima... Naime, 9. svibnja 2024. povodom Dana škole OŠ Hvar nastupili smo u Hvarskom kazalištu, najstarijem gradskom kazalištu u Europi, što nam je bila posebna čast.

Katarina Škiljo

Na velikoj sceni Hvarskog kazališta

Nagrada za mentoricu medijske grupe

Snašli su se ko veliki

Nagrađeni Manušani

Ispred OŠ Hvar – prvog radnog mjesta naše knjižničarke

Prikazivanje videa

Nagrada za mentorice dramske grupe

Ispred novootvorenog murala

MILJENKO SMOJE I OŠ MANUŠ

Moj razred i ja, rano ujutro poslije doručka, krenuli smo autobusom u Žrnovnicu. Još jedan razred starijih učenika krenuo je s nama. Prvo kad smo izašli iz autobusa, krenuli smo u Gradsku knjižnicu Žrnovnica. Knjižničarka nam je ispričala nešto o Miljenku Smoji i kako je Fedja Klarić donirao Smojinu sobu knjižnici. Poslije toga išli smo prošetati uz rijeku Žrnovnicu. Imali smo nastup Malog mista koji je izveo moj treći razred. Još je nekoliko djece nastupilo u Osnovnoj školi Žrnovnica. Došao je i gradonačelnik Splita Ivica Puljak. Nakon svega toga u knjižnici škole smo se malo počastili uštipcima i sokovima. Kada smo sjeli u autobus, krenuli smo prema Osnovnoj školi Manuš. U autobusu se na licima djece osjetio ponos, uspjeh i radost.

Klara Smiljanić, 3.c

Šetnja uz rijeku Žrnovnicu

Ispunjeno gledalište

MAŠKARE

Kao i prethodnih godina, učiteljice produženog boravka potrudile su se izradom skupne maske dodatno razveseliti djecu. Ove godine maskirale su se u ČoporMočo, što je zahtijevalo određene pripreme. Tražile su se tako spužve za plivanje, koševi za smeće koji mogu stati na

glavu (ha-ha), isprobavalo se u trgovinama, rezali lagori, šarene trake...

Rezultat nije izostao jer su „metle“, kako su ih učenici prozvali, unijele smijeh i veselje u našu školu. Živjele maškare!

Jelena Jurić

1.b s učiteljicom Antonijom

Crno-bijeli svijet

1.a s učiteljicom Antoniom

Novac će ići u dobrotvorne svrhe

Kreativnost na djelu

ČoporMočo

Svaki je razred stavio svoju osudu na krnju...

Krnjo prije osuda

... a onda smo ga zapalili u kontroliranim uvjetima

DAN ŠARENIH ČARAPA

Izjave učenika 1.a razreda nakon predavanja i razgovora o različitostima koje je održala psihologinja Jelena Vuko povodom Svjetskog dana osoba s Down sindromom – Dana šarenih čarapa:

Različiti, a isti

- Svatko ima svoj talent.
(Marta Mršić)
- Svatko ima svoj način kako piše i crta.
(Dorotea Jeličić)
- Svatko može biti svoj.
(Lota Tudor)
- Da smo svi jednaki, to bi bilo čudno.
(Vili Ante Šiftar)
- Nema veze ako ne crtamo svi jednako dobro.
(Antonia Lukić)
- Svatko ima drugačiji glas.
(Lea Glušević)
- Svatko ima svoje mišljenje.
(Luciana Zekan Radina)

NEUROPLASTIČAN-MATEMATIČKI FANTASTIČAN MOZAK

Ili, kako pobijediti strah od problemskih zadataka?

U sklopu međunarodnog Tjedna mozga koji se obilježavao od 11. do 17.3.2024. odlučili smo napraviti mini istraživački projekt među učenicima 7. razreda. U projekt se dobrovoljno uključilo petnaestak učenika 7. razreda uz podršku učiteljica matematike Jelene Božić Kudrić i Lahorke Havranek Bijuković.

S obzirom da je ovogodišnja tema Tjedna mozga „Mozak koji se mijenja“, nametnula nam se ideja o neuroplastičnom mozgu i njegovoj povezanosti s matematikom. Neuroplastičnost je sposobnost mozga da mijenja, reorganizira ili razvija neuronske mreže.

Naime, matematika izrazito pogoduje razvoju mozga. Kada učimo matematiku, naš mozak stvara nove neuronske veze

i mijenja postojeće kako bi bolje razumio matematičke koncepte. Rješavanjem matematičkih problema ili učenjem novih formula, aktiviramo različite dijelove mozga. Kroz matematičke zadatke, mozak se razvija i poboljšava svoje kognitivne sposobnosti; razmišljanje, logiku i analitičke vještine.

Učenici se često suočavaju s raznim izazovima prilikom rješavanja matematičkih zadataka.

Najčešća su dva problema; nepoznavanje temeljnih matematičkih činjenica (formula, koncepta) te nepoznavanje strategija rješavanja problema. Postoji još niz razloga poput jezičnih poteškoća, nedostatka samopouzdanja, straha od matematike, slabog temeljnog znanja, apstraktnosti matematike te pogrešaka u računanju.

Odlučili smo učenicima zadati dva problemska matematička zadatka, jedan prije, a drugi nakon provedenih petodnevnih aktivnosti, tj. brain fitnessa. Cilj nam je bio uočiti postoji li poboljšanje u rješivosti i pristupu rješavanju problemskih zadataka. U uvodnoj anketi uočili smo da učenici vole izazovne zadatke i premda ih doživljavaju relativno

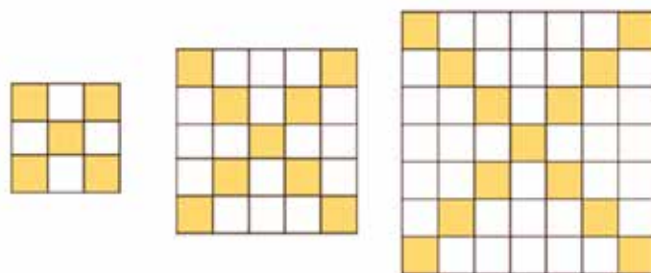
zahtjevnima, svejedno se odlučuju na rješavanje. Iako rado pristupaju rješavanju, brzo odustaju, a ometa ih, ponekad, i duljina teksta. Nakon uvodne ankete ponudili smo učenicima prvi problemski zadatak i pet brain fitness aktivnosti.

U nastavku možete pogledati koje smo im zadatke ponudili za rješavanje na početku i kraju projekta.

1. ZADATAK: U kvadratima 3x3, 5x5, 7x7 itd. obojeni su kvadrati na dijagonalama.

a) Koliko obojenih kvadratića ima u kvadratu koji je sljedeći u nizu?

b) Napiši jednakost koja povezuje duljinu stranice kvadrata i broj obojenih kvadratića.

Ovdje možete pogledati i isprobati aktivnosti koje su primjenjivali naši učenici.

• Sudoku

• Križaljka

• Tečaj jezika-Duolingo

• Promjena rutine-TikTok

• Logička igra-Lumosity

2. ZADATAK: Na stolu su dvije posude, svaka ispunjena vodom do polovice.

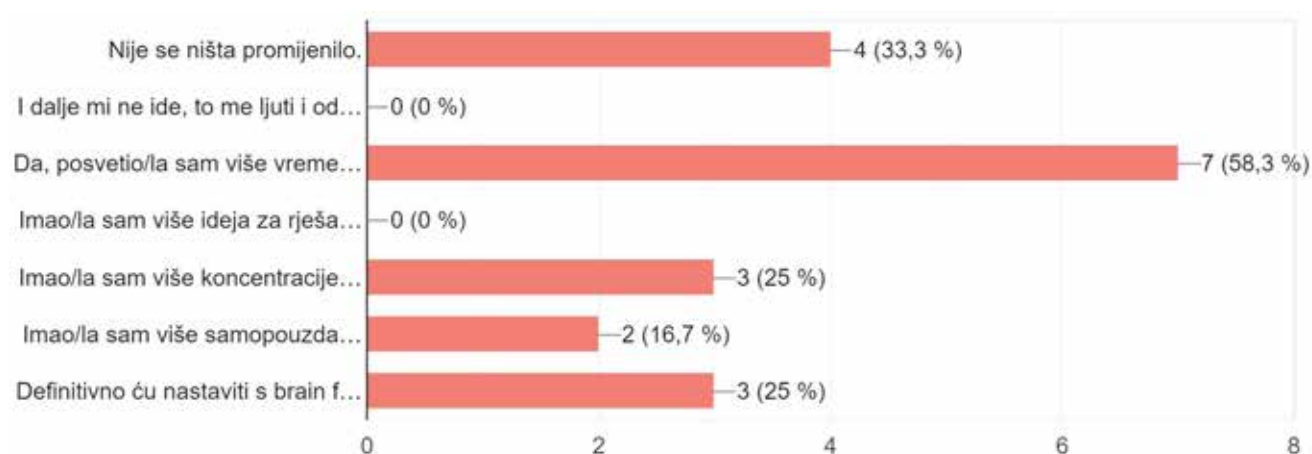
U prvu stane 5 litara vode, a volumen druge nije poznat.

Polovinu tekućine iz druge posude prelijemo u prvu, a zatim polovinu tekućine iz prve posude prelijemo u drugu. U drugoj je tada 3.5 litara vode.

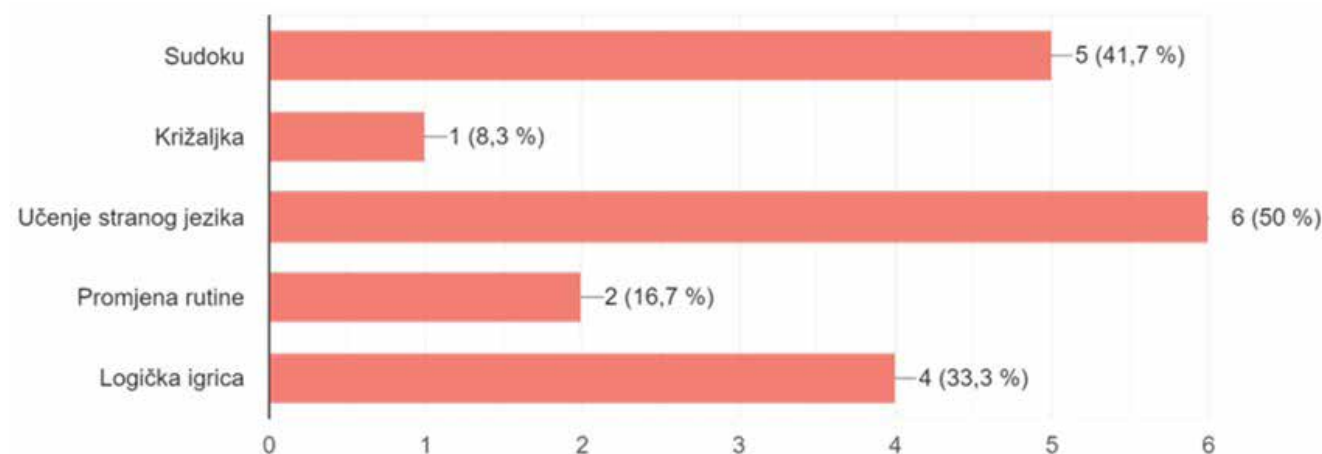
Koliko vode stane u drugu posudu?

Nakon pet dana učenici su dobili drugi problemski zadatak i izlaznu anketu koja je pokazala zanimljive rezultate.

Je li se promijenio tvoj pristup rješavanju završnog zadatka u odnosu na uvodni? (Moguće i više odgovora.)

Svi učenici uključeni u istraživački projekt iskazali su zadovoljstvo aktivnostima i smatraju da su od njih imali korist, a na pitanje koju bi istaknuli dali su sljedeće odgovore:

Na pitanje u čemu misle da su im navedene aktivnosti najviše pomogle, učenici su većinom odgovorili da je riječ o koncentraciji, znatiželji, razvijanju navika te samopouzdanju, a to nam je kod naših učenika najbitnije.

MEĐUŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ DEBATE

Pozorno slušanje druge strane

Argumentiranje

Manuške debitantice

Na državnom natjecanju u Zagrebu

Međužupanijsko natjecanje iz debate održano je 13. travnja 2024. u našoj školi. Okupilo je 13 ekipa iz Splita, Kaštela, Trogira, Stobreča... Debatni klub Manuš predstavljala je ekipa Manuš 1 u sastavu: Rafaela Vučica, Ema Majić i Leona Šerić. U uvodnom dijelu uživali smo u prigodnom programu koji su pripremili učenici naše škole i učiteljice Sandra Kovačević, Dragica Reljić i Marina Modrić.

Debatiralo se u 4 kola, 3 na zadanu tezu *Treba ukinuti plaćene instrukcije iz svih školskih predmeta* i jedno kolo na ad hoc tezu. Naše debatantice pobijedile su 2 kola i plasirale se na peto mjesto. Prva je bila ekipa iz OŠ Kamen-Šine, a druga iz OŠ prof. Filipa Lukasa iz Kaštel Starog.

Ekipa Manuš 1 tako se plasirala na državno Natjecanje iz debate koje se održalo u Zagrebu od 16. do 18. svibnja i osvojila 13. mjesto.

Tamara Domić

PUN ŠEŠIR SNA

Galerija umjetnina Grada Slavonskog Broda i ove godine organizirala je likovni natječaj u sklopu manifestacije „U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić“ za učeničke radove osnovnih škola Republike Hrvatske.

S obzirom na sam naziv izložbe, ovogodišnja tema bila je izrada šešira po uzoru na bajke Ivane Brlić-Mažuranić, a time izraziti sami simbol književnice – šešir. Na natječaj smo poslali

nekoliko šešira, a ni sami ne znamo koji nam je ljepši...

Dora Božanić, 7.b

Marlena Bebić, 7.a

Paulina Grisogono, 7.b

Lilijana Saratlija, 7.a

Franko Lisica, 4.a

Franka Buntić i Bruna Radosavljević, 4.a

NAŠE EKOIGRAČKE

Povodom Dana planeta Zemlje, 22. travnja, u svom razredu napravili smo ekoigračke. Htjeli smo pokazati da otpad nije zapravo smeće. Napravili smo pčelicu, kuću, leptire, pingvina, bubamaru, sat, šušalicu, križić-kružić igru, pčelicu, klauna, stabla, labuda, kantu za smeće i poklončić. Nakon izrade u razredu smo se svi zajedno igrali našim igračkama. Baš je bilo super!

Lota Tudor, 1.a

Otpad ne mora biti smeće

ŠTO TREĆAŠI ZNAJU O EKOLOGIJI?

U suradnji sa splitskom udrugom „Sunce“, Slobodna Dalmacija je organizirala ekološku radionicu u 3.c razredu u sklopu svog projekta „U dogovoru s prirodom“. Radionicu je održala Miranda Šimac iz udruge „Sunce“. Trećaši su pokazali da puno toga već znaju o ekologiji pa su uglavnom odgovarali da životinje iz jezera ne možemo premjestiti u more jer su se, obrazložili su, prilagodile jezeru. Znali su i da sipe imaju tintu da mogu pobjeći od predatora i, što je najvažnije, da „smeće dolazi od ljudi s plaže, jer ljudi bacaju plastiku na plaži“. Animirani film „Priča jednog kita“ svidio im se, a pokazali su i da su ga savršeno razumjeli, posebno poruku koju šalje malim i odraslim gledateljima.

Pročitajte neke od izjava koje su naši mali ekolozi dali nakon radionice:

– Naučila sam da je životinjama teško živjeti u vodi jer smo mi ljudi neoprezni i kada bacimo naše smeće u vodu, životinjama tako ugrožavamo život. A moje mišljenje ili tvrdnje potvrdila je činjenica da se u moru najviše nalazi lagano smeće, više neke plastične vrećice i limenke, a

Edukatorica Miranda Šimac

Plastika u svakodnevnom životu

ne teško poput guma, nekih spremnika i tako. (Ana Vrsalović)

- Radionica mi je bila super i zanimljiva i zabavna, baš mi se sviđa. Naučio sam da ponekad morska kornjača pojede kesu umjesto meduze, a to je njoj štetno. (Dean Marlo Kružić)

- Naučili smo da moramo pomagati životinjama i ne zagađivati okoliš, bilo to more ili priroda i ostalo. (Klara Smiljanić)

- Meni je jako bilo dobro na radionici, baš mi se svidjela. Puno dobroga i što mi je trebalo sam naučila o moru, da ga štitim i da ga volim više. (Tara Jović-Kekez)

Nije ovaj način rada ništa previše strano našim učenicima jer često imaju aktivnosti izvan učionice, izlaze vani, na kazališne predstave, u kino, muzeje, na razne radionice. Znanje nije samo ono što se nauči u školskim klupama, klasičnom nastavom, nego se uči i u dodiru s prirodom, šetnjama kroz grad. Tada izvor znanja potaje sve oko nas. Tako najbrže učimo, iako tada nismo ni svjesni da učimo.

Ivana Goreta

S učiteljicama Renatom i Jelenom

Učenici 3.c s učiteljicom i gošćama

PAPIRKO

1.a razred OŠ Manuš dobio je novog prijatelja. Ime mu je Papirko. Izradili smo ga od velike kutije. Ukrasili smo ga našim crtežima čiste prirode. U njega bacamo papiriće. Svi ga zajedno koristimo. Naša učionica sjaji i blista.

Marta Mršić, 1.a

Naš novi prijatelj

FESTIVAL ZNANOSTI U OSNOVNOJ ŠKOLI MANUŠ-SPLIT

Dana 24. travnja 2024. učenici 2.a razreda s učiteljicama Tinom Dadić-Tomić i Brankom Buljević-Cvitanić, u okviru Festivala znanosti čija je ovogodišnja središnja tema bila Inteligencija, sudjelovali su na radionici Interpretatori baštine. Radionica je organizirana pod vodstvom gospođe Mijane Matošević Radić sa Sveučilišnog odjela za stručne studije Sveučilišta u Splitu, a osmislila ju je i moderirala Renata Tešija iz Upravnog odjela za turizam, pomorstvo i promet Splitsko-dalmatinske županije.

Tijekom radionice učenici su saznali tko su i što rade interpretatori baštine te kako koriste

svoju inteligenciju da bi sačuvali kulturu i običaje od zaborava. Učenici su se upoznali s baštinskim pričama s područja Splitsko-dalmatinske županije koje su poslužile kao inspiracija za oslikavanje oblutaka korištenjem tempere i flomastera. Na kraju radionice učenici su interpretirali svoje uratke predstavljajući se i sami kao mali inteligentni interpretatori. Bio je to jedan od školskih dana koje djeca neće zaboraviti.

Tina Dadić-Tomić

Oslikavanje

Oslikani oblutci

Interpretatori baštine – odobrila djeca

Pozorno smo slušali

Zadovoljni učenici

MOJA PRVA IZLOŽBA – PROSLAVA DANA GRADA SPLITA

S posebnim zadovoljstvom
pozivamo Vas

na otvorenje izložbe
likovnih radova

učenika splitskih osnovnih
škola Manuš, Skalice,
Spinut i Trstenik

Moja prva izložba

Subota, 4. svibnja 2024. u 12 sati

Galerija umjetnina
Ulica kralja Tomislava 15, Split

Moja prva izložba – crtež naslikala Maja Ana Šiftar, 3.a

U vrijeme proslave Dana grada Splita, učenici naše škole svoje likovne radove predstavili su na izložbi u Galeriji umjetnina. U subotu, 4. svibnja 2024., u 12 sati u Galeriji umjetnina otvorena je izložba učeničkih radova; naše i još triju splitskih škola, pod nazivom Moja prva izložba. Radi se o projektu čiji je autor koncepta i voditelj Božo Majstorović, a koordinatorice naše škole Ana Pletikosić i Mirjana Pribudić.

Dora Božanić se predstavila slikom za koju je inspiraciju našla u slikarstvu Petra Jakelića. Antonia Koščina i Lena Živković nadahnuće su

pronašle u motivima Ante Kaštelančića, a Roko Koščina se inspirirao i predstavio karikaturama.

Dora Milanović, Debora Mustapić, Luka Perić, Maja Ana Šiftar, Kristina Šikić, Stella Džinkić, Borna Glavurtić, Nikola Juras, Luči Jurko, Nina Kapetanović, Matea Kujundžić-Lujan i Nina Martić imena su malih kreativaca 3.a razreda koji su sudjelovali u projektu i sudionici su ove lijepe dječje izložbe na poklon Splitu gradu.

Izložba obuhvaća preko pedeset radova u različitim tehnikama, a djeca su sama birala motiv. Poticaj su našla u umjetničkim radovima koja

su vidjeli u Galeriji umjetnina. Premda je program prvenstveno usmjeren na više razrede osnovne škole, pridružili su im se i mladi kreativci. Izložba je u cjelini pokazala ne samo talent učenika, već i njihov vrijedan rad i upornost.

Ana Pletikosić

Lena Živković, 6.c

Antonia Koščina, 7.b

Gospodin Božo Majstorović i koordinatorice

Roko Koščina, 6.c – Karikature

Dora Božanić, 7.b s mentoricama

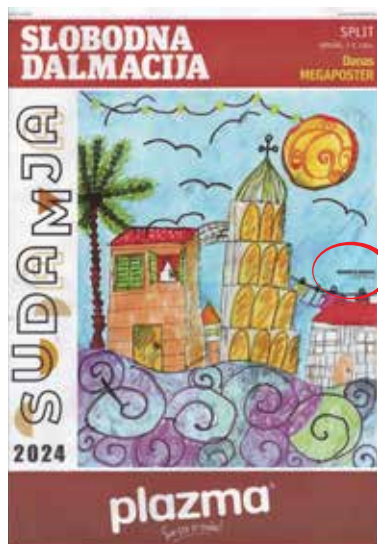
Matea Kujundžić-Lujan pored svoje slike na otvaranju izložbe

Toni i Marin Balint

UČENIČKI RADOVI U DNEVNIM NOVINAMA

Na blagdan sv. Dujma odabrani radovi učenika naše škole našli svoje mjesto na megaposteru u tiskanom izdanju Slobodne Dalmacije, a jedan od njih krasio je i naslovnicu. Osim u tisku, neki su radovi objavljeni u online galeriji na web stranici ovih dnevnih novina.

PROSLAVA DANA ŠKOLE

72. rođendan svoje škole Manušani su proslavili 24. svibnja. Učenici od 1. do 8. razreda s učiteljicama dali su svoj doprinos u raznolikom zabavnom programu. Zbor i orkestar naše škole s učiteljicom Sandrom Kovačević otvorili su program Manuškom himnom. Ravnateljica Marita Guć pozdravila je sve prisutne i navela kako već četiri generacije istih obitelji grade manušku povijest. Tome nam je posvjedočio i novi naraštaj folkloraša (1.b s učiteljicom Danielom Ilić) koji je prvi put nastupio na velikoj sceni.

Ovo je, također, bila godina obljetnica dvaju velikih Splitsana, Marka Marulića i Miljenka Smoje. Njima u čast učenici 6.a s učiteljicom

Manuška himna za početak

Baby Lasagna i Naše malo misto

Prvi nastup malih folkloraša

Marinom Modrić snimili su dva isječka iz Velog mista, učenici 3.c razreda s učiteljicom Renatom Širović i Jelenom Jurić otpjevali su pjesmu Naše malo misto uz koreografiju iz pobjedničke pjesme Baby Lasagne, a učenici 7.b i 7.c s učiteljicom Dragicom Reljić doveli su nam Marka Marulića na scenu svojom predstavom Posjet iz prošlosti.

Za kraj su učenici A, B i C razreda odmjerili svoje snage u poznavanju starih splitskih riječi. Pobjedu su odnijeli predstavnici A razreda.

Priredbu smo završili kako smo i započeli, pjesmom Nima Splita do Splita.

Marina Modrić

Tabletići su opet IN

Kviz poznavanja splitskih riječi

Splićani su na razne načine odali počast Marku Maruliću

Hm... kako da im objasnim sve

PREDSTAVA POVODOM 500. GODIŠNJICE SMRTI MARKA MARULIĆA

Ove 2024. godine obilježavamo 500 godina od smrti Marka Marulića – oca hrvatske književnosti. I mi u OŠ Manuš-Split potrudili smo se obilježiti veliku obljetnicu.

S ciljem da učenicima osnovne škole približimo lik i djelo slavnog Splićanina, osmislili smo edukativnu predstavu: Posjet iz prošlosti – Marko Marulić.

Evo i kratkog odlomka iz predstave:

„...MARKO MARULIĆ (izlazi iz svog skloništa): Aaaa, Splićani su se ugledali na moju hrabru Juditu. Nisam uzalud napisao to djelo.

UČENIK ANTE: Ko vam je ta Judita? Da van to nije cura? (namigne i zeza Marka Marulića)

MARKO MARULIĆ: (povišenim tonom, strogo) Mladiću, Judita je književni lik. Ona je spasila grad Betuliju koji je napao strašni asirski vojskovođa Holoferno. Ubila je Holoferna. I spasila sebe i sugrađane.

UČENIK IVAN: Skužajte, gospodine Maruliću, koje to veze ima s Turcima?

MARKO MARULIĆ: Nema direktne veze. Ali moja Judita je trebala poslužiti kao primjer

Splićanima da budu hrabri kao Judita i brane grad da ne bi pao u ruke Turcima.“

Predstava je imala pretpremijeru 24. svibnja povodom Dana škole. U predstavi su sudjelovali učenici sedmih razreda: Ivan Jerčić (7.c) kao Marko Marulić, Toni Balint (7.b) kao učenik Ivan i Marin Vuletić (7.b) kao učenik Ante. Za zvučne efekte u predstavi bio je zadužen Jakov Biličić (7.b). Zahvaljujemo HNK Split koje nam je posudilo kostime za ulogu Marka Marulića.

Dragica Reljić

Marko Marulić – glavom i bradom

Doputovao je kroz vrijeme

Pogledajte, nismo Vas zaboravili

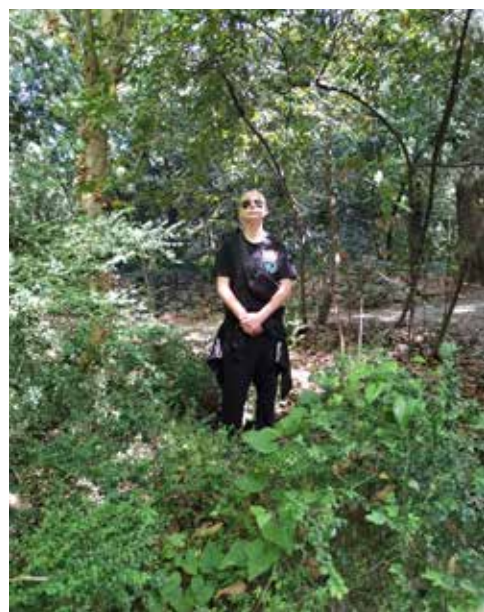
Moj dom je krčma

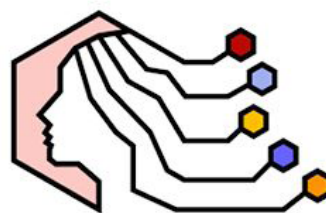

IZVANNASTAVNA AKTIVNOST STEAM

Izvannastavna aktivnost STeam je inovativna izvannastavna aktivnost čiji je cilj jačanje obrazovnih i karijernih aspiracija prvenstveno djevojčica prema STEM području. Izvannastavna aktivnost organizirana je u okviru projekta A1 STEMfemme Jr. koji su zajednički osmislili i pokrenuli Institut za društvena istraživanja i A1 Hrvatska u suradnji s Gradom Splitom, a Split je prvi grad u Hrvatskoj u kojem se projekt provodi. STeam je namijenjen učenicima 5. i 6. razreda osnovnih škola. Kroz ovu nastavnu godinu naše učenice prošle su kroz dva STeam ciklusa, a aktivnost ćemo završiti 6.6.2024. u Hrvatskom domu Split zajedničkim događajem na kojem će sve uključene škole iz Splita (14) predstaviti svoj rad. Ciljevi ove izvannastavne aktivnosti za učenike su upoznati se sa STEM-om, saznati koji sve STEM poslovi postoje, naučiti kako se STEM primjenjuje u našoj okolini te vidjeti kako su STEM i umjetnost povezani (A – art u nazivu aktivnosti).

Ivana Goreta

STeam
powered by

**A¹ STEMfemme
JUNIOR**

IZRADA GELA ZA PROBLEMATIČNU KOŽU

Tema 1. ciklusa naše izvannastavne aktivnosti bila je prirodna kozmetika pa smo na kraju ciklusa izradili gel za problematičnu kožu. Sastojci koje smo koristili bili u aloe vera gel, eterično ulje čajevca i arganovo ulje. Tiskali smo i naljepnice na kojima se nalazi logo koje su izradile naše učenice i uputstva za upotrebu sa sastojcima.

Priprema...

...miješanje...

...punjenje ambalaža...

...konačni proizvod

POSJET ETNO AGRO PARKU STELLA CROATICA

Sve o mediteranskim biljkama

U sklopu STeam projekta posjetili smo 16.11.2023. Etno agro park Stella Croatica na Klisu. U posjetu agro parku sudjelovali su i učenici OŠ Meje, OŠ Dobri te OŠ Plokite. Stella Croatica je osnovana oko 1950. godine na Mljetu kada je najmlađa kći obitelji Dabelić osnovala brand Stella Croatica želeći dati novo lice tradicionalnim proizvodima.

Radnici su nas gostoljubivo primili te nam pokazali svoj vrt s ljekovitim biljem. Podučili su nas čemu služe naše mediteranske biljke. Nakon razgledavanja vrta, uveli su nas u prostoriju gdje izrađuju svoje kozmetičke proizvode. Radnici

Pažljivo mjerenje

Pozorno praćenje svakog koraka

su nam prezentirali izradu balzama za usne, pa smo, uz pomoć radnika, napravile svoj balzam za usne od lavande i smilja. Cijela je prostorija mirisala na smilje i lavandu. Na poklon smo dobile naše balzame za usne.

Divno smo se provele, a naučile smo nešto novo.

Andrea Desnica, 6.a

Vrt s ljekovitim biljem

Izrada balzama za usne

POSJET ŠKOLI ZA DIZAJN GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU

U sklopu STEAM-a posjetile smo Školu za dizajn, grafiku i održivu gradnju gdje smo naučile rukovati 3D printerom, dizajnirati 3D modele i koristi se programima za dizajniranje modela.

Nastavnici i učenici škole su nas gostoljubivo primili i pokazali nam programe za uređivanje 3D modela (SketchUp) i poučili nas o 3D dizajniranju. Pokušale smo dizajnirati svoju kutijicu za naš gel za lice. Nastavnik Silvio Puljić nam je pokazao kako 3D printer funkcionira i kako se printaju modeli. Zabavile smo se, ali smo i nešto novo naučile, svakako je to bilo zanimljivo iskustvo.

Andrea Desnica, 6.a

Prvo dizajniranje...

...a onda printanje

S našim domaćinima

PRVAŠIĆI I FOLKLOR

Tko, ako ne djeca? Kako, ako ne razigrano i slatko?

Najbolji je to uvod u ovogodišnji osvrt na rad nove folklorne grupe u našoj školi. Oprostili smo se od učenika i učenica 4.b i 4.c razreda i u putovanje kroz predivan svijet folklora krenuli s prvašićima 1.b razreda.

Vidjeti djecu koja plesanjem folklornih plesova čuvaju tradiciju uvijek je lijepo i dirljivo, a male-ni prvaši su u tom smislu posebna doza slatkoće.

Školsku godinu započeli smo plesanjem dječjih kola i igara, koje su djeca brzo i lako usvojila. Igre s pjevanjem „Gdje si bila, curice”, „Mi smo djeca vesela” i „I oko se 'vatam'” pomogla su djeci da polako uđu u svijet plesnih koraka, figura i formacija.

U toj fazi rada, folklor su plesali svi učenici te su naučeno s ponosom izveli na božićnoj razrednoj priredbi pred roditeljima, bakama i djedovima.

U želji da se tematski uklopimo u ovogodišnju proslavu Dana škole, koja za okosnicu ima upravo naš grad Split, s malim folklorašima započeli smo rad na koreografiji Starih splitskih plesova. Prvi je to put nakon 10 godina da su se u usvajanje te koreografije upustili prvašići, obzirom da se, zbog svoje složenosti, po dosadašnjoj praksi učila u drugom razredu. Stoga ne čudi što tada folklornu grupu napušta više dječaka i djevojčica, i samo oni najhrabrij i nastavljaju s radom. Naša grupa sada broji 7 djevojčica i 6 dječaka koji su do Dana škole marljivo i strpljivo učili svima poznate taktove Monfrine. Nije im bilo lako i nerijetko su htjeli odustati, ali vjerovali smo u njih. Maleni su svakako opravdali povjerenje i nadamo se da je ovo samo početak još jedne divne plesne priče u kojoj će nam kroz naredne godine, kao i njihovi prethodnici, podariti mnogo uspješnih i lijepih nastupa.

Daniela Ilić

Dječaci na probi

Ozbiljno smo to shvatili

Nastup za odabrane

Nova generacija folkloraša

MLADI GLAZBENICI NA SCENI

U sklopu izvannastavnih aktivnosti Orkestra i Pjevačkog zbora, mladi glazbenici su svojim paženim nastupima doprinijeli kulturnom obogaćivanju naše škole.

Nastupima pjevača i svirača na 1. Manuškom adventskom sajmu i Manuškoj božićnoj priredbi, imali smo priliku uživati u izvedbama popularnih božićnih pjesama.

Pjesmu Jamesa Lord Pierponta Jingle Bells (Zvončići) otpjevale su solistice Marieta Barač, Mia Bašić Šostera i Ana Tolo uz plesnu koreografiju. Popularnu božićnu pjesmu Johnnija Marksa Rockin' Around the Christmas Tree otpjevala je solistica Luce Žižić. Učenica je svojom interpretacijom originalne verzije Brende Lee pokazala izniman talent i muzikalnost. Tradicionalnu englesku božićnu pjesmu We Wish You a Merry Christmas otpjevale su solistice Linda Bolotin, Tara Jović Kekez, Korina Lojpur Ryu i Paulina Račić uz plesnu koreografiju.

Prigodom Dana pripovijedanja upriličena je vesela večer, sada već tradicionalnog 16. Manuškog

pričigina. Članovi orkestra Lav Mlinar, Roko Bagatin i Roko Ivkošić pripremili su Potpuri popularnih skladbi: Stari splitski plesovi (trad.), Da nije ljubavi (trad.) i Nima Splita do Splita (glazba: Nikica Kalogjera, stihovi: Ivica Krajač). O zadovoljstvu male i velike publike najviše govori pljesak i radost na njihovim licima.

Sandra Kovačević

Školski zbor

Školski orkestar na božićnoj priredbi

UČENIČKA ZADRUGA ŠEGRTIĆI U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

Nošena lijepim prethodnim iskustvima suradnje s CISDŽ, likovna sekcija UZ Šegrtići se i ove školske godine prijavila za projekt Dalmatinski suvenir. Ideja su bijele pamučne majica kratkih rukava oslikane motivima kulturne i prirodne baštine našeg zavičaja. Razgovarali smo o motivima, detaljima motiva koji bi predstavljali kulturnu, povijesnu i prirodnu baštinu na-

Maja Ana Šiftar, 3.a i Danica Domina Malenčić, 8.b

šeg zavičaja, grada, raznovrsnost našeg podneblja. Gospođa Ana Desnica, mama učenice Lucije Desnice, donirala je likovnoj sekciji kvalitetne boje za tekstil i odgovarajuće kistove. Jako smo joj zahvalni na tome.

Tijekom listopada, studenog i prosinca likovna sekcija bavila se oblikovanjem prigodnih

Učenice Lucija Desnica, Bruna Kružić, Iva Dora Jeličić, Ema Kandić i Vana Košta oblikuju ukrasne vijence

Učenice Iva Dora Jeličić i Domina Danica Malenčić bojažu šiške za adventske ukrasne vijence

ukrasnih kugli i ukrasnih vijenaca za adventsko i novogodišnje vrijeme. Bilo je poprilično posla; nabaviti potreban materijal, tj. sakupiti na Marjanu šiške, prokuhati ih da iz njih izade nečistoća, smola i bubice, osušiti ih, potom obojiti temperama, lakirati bezbojnim mat lakom... Nadalje, trebalo je poprilično spretnosti i strplje-

Lucija Desnica, Vana Košta, Bruna Kružić i Anja Mach, 6.b i „mališica” Ameli u izradi ukrasnih kugli...

nja za kaširanje papira koji je poslužio kao podloga za kompoziciju ukrasnih vijenaca. Valja još jednom zahvaliti gospođi Desnici koja je donacijom materijala za ukrasne vijence razveselila učenike.

Ukrasne kugle su također zahtijevale veliku preciznost i strpljenje učenika. Odrezati tkani- nu u potreban oblik i zalijepiti ju na kuglu od

Atmosfera na Božićnoj radionici ukrašavanja kugli

stiropora sa što manje nabora nije bio baš lagan zadatak, ali učenice su se odlično s njim nosile. Dapače, nakon tog posla trebalo je zaljepiti precizno i uredno ukrasnu tekstilnu vrpču. Tijekom prosinca UZ Šegrtići organizirala je i dvije likovne radionice za učenike i roditelje. Aktivnost su nosili, osim likovne sekcije, učenici sekcije Eko grupe s voditeljicom Anitom Mornar. Filcala se vuna u elemente koji su poslužili kao dio kompozicije ukrasa na kugli. Proizvodi su se mogli kupiti na Manuškom adventskom sajmu te na štandu na rivi tijekom božićne humanitarne prodajne izložbe „A di si ti” Udruge Most. Utržak školske prodaje

sačuvali smo za troškove UZ, dok je utržak sa štanda na rivi doniran udruzi.

Tijekom siječnja i veljače, realizirane su planirane aktivnosti crtanja pripremljenih motiva na pamučnim majicama konturnim pastama za tekstil. U realizaciji zadatka pridružili su nam se i učenici 3.a razreda, koji su u svom oduševljenju novog iskustva, vođeni vrijednom učiteljicom Mirjanom Pribudić, dali lijep doprinos u realizaciji.

Kako se Dalmatinski suvenir pokazao vrlo privlačan, dapače uslijedile su narudžbe u školi i van nje, odlučili smo proizvod prijaviti za Županijsku smotru HSUZ.

Učenici koji su ove školske godine sudjelovali u nastanku proizvoda UZ Šegrtići: Domina Danica Maleničić, 8.b; Dora Božanić, 7.b; Lucija Desnica, Iva Dora Jeličić, Ema Kandić, Anja Mach, Vana Košta, Marijeta Ančić, Bruna Kružić i Duje Punda, 6.b; Andrea Desnica, 6.a i Lena Živković, 6.c.

Učenici trećeg razreda s voditeljicom sekcije likovne grupe, učiteljicom Mirjanom Pribudić: Dora Milanović, Debora Mustapić, Luka Perić, Maja Ana Šiftar, Kristina Šikić, Stella Džinkić,

Voditeljica sekcije Eko grupe Anita Mornar daje naputke roditeljima u oblikovanju, filcanju vune

Borna Glavurtić, Nikola Juras, Luči Jurko, Nina Kapetanović, Matea Kujundžić-Lujan i Nina Martić.

Pridruženi članovi 3.c razreda u izradi proizvoda za natjecanje učeničkih zadruga: Linda Bolotin,

Tara Jović-Kekez, Klara Smiljanić, Ema Martina Stoilova te učiteljice Renata Širović i Jelena Jurić.

Ana Pletikosić

Ukrasne kugle UZ Šegrtići

Adventski vijenci

Crtanje motiva konturnim pastama

Rezultati aktivnosti na sušenju

Učenica 6.b razreda Lucija Desnica, Ema Kandić, Bruna Kružić, Iva Dora Jeličić i Vana Košta sa skicama za Dalmatinski suvenir

ŠKOLSKI VOLONTERSKI KLUB MANUŠ

Infomativni letak

Dan ujedinjenih naroda

Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti

Povodom Međunarodnog dana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti (17.10.), naše su vrijedne volonterke – Gabriela Lelas (6.b), Marta Mašanović (6.b), Vana Košta (6.b) i Gabriela Jerčić Borzić (6.a) odlučile osmisliti i izraditi informativni letak s ciljem podizanja učeničke svijesti o značaju borbe protiv siromaštva i društvene isključenosti.

Zahvaljujući dobrodošlom entuzijizmu i vedrom osmijehu uspješno su malim i velikim Manušanima podijelile stotine edukativnih letaka informirajući ih ukratko o povijesti obilježavanja ovog dana. Osim toga, volonterke su u letku naglasile neke od glavnih uzroka siromaštva, ponudivši pritom zanimljiva rješenja za učinkovitu borbu protiv negativnih posljedica ovog društvenog fenomena.

Obilježavanje Dana Ujedinjenih naroda

Dan Ujedinjenih naroda (24.10.) obilježili smo zahvaljujući našim odvažnim i vrlo kreativnim volonterima Luki Kraljeviću, Marku Jurasu i Duji

Podjela letaka

Vrijedne cure

Vladušiću iz 6.a razreda. Izradom prigodnog plakata oni su nas podsjetili na važnost rada ove međunarodne institucije i njen značaj u očuvanju mira i sigurnosti, promicanju ljudskih prava, poticanju održivog razvoja, te pružanju humanitarne pomoći u kriznim situacijama diljem svijeta.

Obilježavanjem Dana Ujedinjenih naroda volonteri Školskog volonterskog kluba Manuš željeli su potaknuti razvoj učeničke svijesti o potrebi zajedničkog okupljanja i djelovanja s ciljem promicanja univerzalnih vrijednosti UN-a. Bila je ovo jedinstvena prilika da potaknemo male Manušane na aktivno promišljanje o aktualnim globalnim izazovima, ali i rješenjima, odnosno načinima na koji svatko od nas može doprinijeti izgradnji mirnijeg i pravednijeg svijeta.

Volonteri ŠVK Manuš ponovno u ekološkoj akciji čišćenja Marjana!

U nastojanju da budu promjena koju žele vidjeti, naši su vrijedni volonteri (Marko Juras, Luka Radić, Luka Kraljević, Daniel Marli Podrug, Anja Topić, Laura Čorić, Gabriela Jerčić Borzić, Karla Bilankov, Iva Čubrić) zajedno s kolegama iz Eko grupe Manuš (Dinko Garac, Nora Stanić, Toma Prgommet, Dora Božanić, Toni Valerijev, Lovro Ljubimir) i ove godine spremno sudjelovali u ekološkoj akciji čišćenja Marjana. Boraveći tako u ugodnom ambijentu okruženi morem i borovima, a oslobađajući pritom prirodu suvišnog otpada, mladi su Manušani na najbolji način iskoristili priliku za učenje i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša. Kroz ekološke akcije poput ove naši su učenici još jednom potvrdili kako „malim“ djelima mogu uistinu napraviti veliku razliku! Svim volonterima i učenicima, učiteljici Aniti Mornar, te Josipi Bralić i Borisu Braliću veliko hvala što su se spremno i odvažno odazvali pozivu za sudjelovanjem u ovoj akciji.

Ante Granić

Prvo dogovor

Ozbiljno smo se primili posla

U pauzi - UNO

Zasluženi odmor

Veseli volonteri

CI SDŽ „ČUVARI BAŠTINE“ - PRIČA O VODI

Snimanje u tijeku

Pokušaj nošenja kante vode na glavi

I ove školske godine sudjelovali smo s našim školskim projektom „Priča o vodi“ na natječaju CI u programu „Čuvari baštine“. Naravno, prošli smo na natječaju. Zadana tema „Čuvara baštine“ bila je „Priče moga kraja“.

Mi smo došli na jednu neobičnu ideju. Odlučili smo pričati o vodi i kroz priču o vodi ispričati priču o našem kraju.

Zašto smo naš projekt nazvali „Priča o vodi“? Zašto voda, pitate se. Možda ne znate, ali naša četvrt i naša škola nose ime po izvoru vode. Ime „Manuš“ prvi put se spominje u mletačkoj ispravi iz 15. stoljeća kao „puteus manus“, što u prijevodu znači „izvor vode“. U blizini naše škole nalaze se brojni zapušteni bunari i to nas je zainteresiralo te smo krenuli u istraživanje.

Saznali smo da su ti zapušteni bunari nekad bili u upotrebi i bili su od životnog značenja za stanovnike Splita. Nije bilo vodovoda i Splićani su odlazili na bunare po vodu: obično su vodu nosile žene u kantama na glavi. I mi smo pokušali nositi kantu na glavi i moramo priznati da nam baš nije išlo.

Saznali smo i da se stari splitski kvart „Dobri“ zove po izvoru vode. Naime, na Dobrome je bio bunar s najboljom (najzdravijom) vodom.

Istražili smo kad je Split dobio vodovod. Naravno, nismo mogli u našoj priči o vodi zaobići Dioklecijanov vodovod. To nas je odvelo na izvor rijeke Jadro. Naime, Dioklecijanov vodovod koji je sagrađen prije 1700 godina napajao je vodom Palaču s izvora rijeke Jadro. Također smo saznali da i danas Splićani piju vodu rijeke Jadro.

Na izvoru rijeke Jadro

Učenci Povijesne grupe na Festivalu CI koji je održan 15. travnja u OŠ Kraljice Jelene u Solinu predstavljaju projekt Priča o vodi

Bunar u Dioklecijanovoj palači

Jakov s „novom igračkom”

Posebno zanimljivo za nas bilo je otkriće bunara koji se kriju u samoj Dioklecijanovoj palači. Iako smo često prolazili pored njih, nismo ih zapazili. To su lijepo ukrašeni bunari koji se nalaze u dvorištima srednjovjekovnih palača kao što su Papalićeva ili ona splitskog plemića D'Augubija. Takve lijepe bunare imali su bogati splitski plemići u svojim dvorištima.

Mi smo htjeli saznati kada su i siromašni Splitsani dobili vodu u svoje domove. Naravno, potrudili smo se saznati kad se to dogodilo i tko je za to zaslužan. I saznali smo da su svi Splitsani dobili vodu u svoje domove zahvaljujući gradonačelniku Antoniju Bajamontiju krajem 19. stoljeća. No, ono što nas je iznenadilo i razočaralo je da je prekrasna fontana koju je Bajamonti dao sagraditi na Rivi- srušena. I to iz političkih razloga. Šteta jer fontane su ukras grada.

Iako smo se u našem projektu fokusirali na povijesnu priču o vodi, ipak smo obratili pažnju i na kvalitetu vode koju pijemo. Zajedno s učiteljicom iz kemije proveli smo eksperiment: rezultati su pokazali da možemo biti zadovoljni vodom koju pijemo.

Sve naše aktivnosti kamerom je zabilježio naš snimatelj i montažer Jakov Biličić. Bez njega ne bi bilo našeg kratkog videozapisa kojeg možete pogledati ako svojim mobitelom skenirate QR kod u nastavku.

Za kraj bismo istaknuli da smo u ovom projektu puno toga naučili o povijesti Splita i ujedno smo se i dobro zabavili i stekli neke nove prijatelje. Nadamo se da ćemo i sljedeće školske godine sudjelovati u programu „Čuvara baštine“ s našim novim školskim projektom.

Sudjelovanjem u programu „Čuvari baštine“ zaradili smo i određena financijska sredstva kojima smo za našu školu priskrbili – dron.

Povijesna grupa

INTERVJU S KNJIŽEVNICOM JASMINKOM TIHI-STEPANIĆ

U četvrtak 29. veljače 2024. Društvena dvorana naše škole bila je mjesto susreta s poznatom književnicom Jasminkom Tihi-Stepanić i ljubitelja knjige i lijepe riječi.

Autorica brojnih djela: Ljeto na jezeru Čiču, Imaš fejs?, Gdje je Beata?, Dom iza žice, Dan kada sam ukrala cvijet, Baš kao Harry Potter, Bacit ću ti kompjutor kroz prozor, Rukavica za Matildu i dr., podijelila je svoju strast za pisanjem s prisutnima i istakla kako je važno slijediti svoje snove i kreativnost. Književnica je po struci profesorica hrvatskog jezika i književnosti te je cijeli svoj radni vijek provela u OŠ Eugena Kvaternika u Velikoj Gorici, gdje je i rođena.

Na kraju susreta posebno je bilo vrijeme rezervirano za pitanja učenika na koja je autorica iskreno odgovarala.

– Kada ste i kako odlučili postati književnica?

Godine 2011., kada sam napisala svoj prvi roman Imaš fejs?, društvena mreža Facebook postala je pravi hit među mojim učenicima. Toliko su bili predani boravku na fejsu da je većina njih zanemarila svoje školske obveze, a druženje im se preselilo u virtualni svijet. Na žalost, odmah je počelo korištenje Facebooka za međusobna vrijeđanja, podmetanja i slično. Moj je roman bio odgovor na to stanje koje me je isprovociralo i zabrinulo. Željela sam potaknuti mlade da društvene mreže ne zlorabe, da se druže u stvarnom svijetu i u njemu pronalaze izvore svojih radosti.

– Imate li neku omiljenu knjigu koju ste napisali?

Volim sve svoje knjige jer sam u sve unijela puno vremena i nisam ih ispuštala iz ruke dok nisu ispale onako kako sam zamislila. Dobila sam nagrade za svoje romane, no ne mogu reći da su mi knjige za koje sam ih dobila, draže od ostalih.

Dora je dobila posvetu

– Odakle dobivate inspiraciju za pisanje?

Inspiracija se nalazi svuda oko mene. Svijet je pun zanimljivih ljudi, događanja, problema i ljepote o kojima vrijedi pisati. Počinjem uvijek od nekog problema koji uočim i koji me potakne na razmišljanje.

– Volite li Vi Harryja Pottera?

Volim, ali ne mogu reći da sam fan takve literature. Potičem mlade da ga čitaju, iako tom serijalu ne treba posebna preporuka. Dobra knjiga je dobra knjiga i ona uvijek nade čitatelja.

– Hoćete li napisati nastavak knjige Ljeto na jezeru Čiču?

Mislim da neću. Sve što sam htjela reći, rekla sam. Bojim se da nastavak ne bi bio tako uspješan.

Razgovor o romanima i znatiželjna pitanja

– Imate li neki zanimljivi hobi?

Ne mogu se pohvaliti zanimljivim hobijima, ali kad već pitate, to je pronalaženje starih uporabnih predmeta za svoju vikendicu. Volim ići po staretinarnicama i sajmovima na kojima se prodaju takve stvari, čeprkati i tražiti ono što mi se sviđa i što bi se dobro uklopilo u moj prostor.

– Pišete li ili planirate pisati nešto novo?

Pišem jedan roman za mlade, no ne želim ništa o njemu reći dok ne bude gotov i spreman za tisak.

– Pišete li knjige za odrasle? Planirate li ako niste još uvijek napisali?

Ne pišem za odrasle. Možda jednoga dana hoću, no za sada mi je gušt pisati za mlade. Volim taj svijet.

– Jesu li vaše knjige prevedene na druge jezike?

Ljeto na jezeru Čiču prevedeno je na slovenski jezik. U Ukrajini se prevodi jedan moj roman, no, zbog rata u toj zemlji, sve ide presporo i ne znam hoće li i kada prijevod vidjeti svjetlo dana.

– Govorite li Vi neke strane jezike?

Govorim engleski i češki.

Još par pitanja za kraj

– Imate li neko omiljeno doba dana kada pišete?

Uvijek pišem ujutro, čim ustanem. Tada sam najsvježija i nezagađena događajima dana. Sve što sam napisala, napisala sam ujutro.

– Imate li recept kako postati pisac?

Recept nemam. Potencijalni pisac mora imati žicu za pisanje, talent. I mora biti discipliniran i pisati, a ne čekati tzv. inspiraciju.

– Kako ste se osjećali u našoj školi? Kakav ste dojam stekli o našim učenicima? Imate li neku poruku za njih?

U vašoj mi je školi bilo jako lijepo. Vidim da se vaši učitelji brinu o vama, da puno toga znate, što ste i pokazali tijekom susreta. Postavljali ste dobra pitanja i pokazali interes za knjigu, a to je vrlo važno.

Poruka bi bila sljedeća: učite, čitajte, budite znatiželjni, družite se, cijenite svoje roditelje i učitelje, učite od svih od kojih možete nešto pametno saznati.

Lucija Družijanić i Ela Mateljan, 6.c

Dora Božanić, 7.b

DUBROVNIK - MLJET - KORČULA

Šetnja Stradunom

Dočekala me i prva ekskurzija nakon 8 godina sjedenja u klupama; svi osmi razredi išli su na nju, a odredišta su bila Dubrovnik, Mljet i Korčula – kombinacija hrvatske povijesti, kulturne baštine i prirodnih ljepota. Znajući da ću posjetiti ova predivna mjesta, bio sam vrlo uzbuđen, kao i ostali.

Krenuli smo u ranim jutarnjim satima te su većinom svi putnici još bili vrlo umorni, osim, naravno, učiteljica koje su bile spremne za sve. Kroz vožnju do prvog odredišta – Dubrovnika, stali smo kod odmorišta s pogledom na Pelješki most. Jako me podsjećao na Golden Gate most iz San Francisca, pravo čudo. Nakon toga smo posjetili Arboretum Trsteno te za par sati stigli do Dubrovnika. Dubrovnik je fantastičan grad koji

se potpuno razlikuje od suvremenih gradova. U novom gradu nisam vidio više od tri zgrade kada smo prolazili pored njega autobusom! Grad je prepun tradicionalne arhitekture, unatoč suvremenim naprecima. Poslije obilaska grada, uputili smo se prema žičari koja nas je odvezla do vrlo velikog brda nad Dubrovnikom – Srđa, s kojeg smo se svi divili ljepoti grada iz ptičje perspektive. Na ovom brdu nalazila se čuvena Napoleonova tvrđava koja je korištena za obranu Dubrovnika u Domovinskom ratu i koja je pretvorena u muzej. Dok nam je vodička pričala o detaljima obrane, pokušao sam se staviti na mjesto branitelja kako bih bolje doživio kroz što su prolazili. Muzej mi je omogućio opširnije razumijevanje Domovinskog rata općenito.

Sljedeći dan smo brodom otišli na otok Mljet koji nije ostavio prejak dojam na mene. Vodička

Pogled sa Srđa

Arboretum Trsteno

I čisto plavo more

Generacija 2023./2024.

na Mljetu nam je držala predavanje o flori i fauni Mljeta, što me nije previše zanimalo, no, ono što me je zanimalo bila je crkva sv. Benedikta koja je značajan otisak mletačke povijesti na Dalmaciju.

Treći, zadnji dan, brodom smo otišli do grada Korčule. Ljepota ovog grada je neopisiva, no vrlo slična onoj Dubrovnika. Ovo me potaknulo na daljnje vlastito istraživanje stare hrvatske kulturne baštine. Kuća Marka Pola je ono što me se najviše dojmilo na ovoj ekskurziji jer je za mene on jedna od važnijih povijesnih osoba, zbog svojih postignuća i utjecaja na Europu i ostatak svijeta. Na povratku u Split posjetili smo solanu Ston, jednu od tri solane u Hrvatskoj, najstariju u Europi i moguće na svijetu. Potječe iz 14. stoljeća te je i danas u funkciji.

Ekskurzija je bila odlična i sigurno će mi ostati u pamćenju kao lijepa uspomena. Jedva čekam doživjeti još sličnih njoj.

Nenad Velić, 8.c

RIM – GRAD POVIJESTI

Koloseum

Za vrijeme zimskih praznika u veljači putovala sam u Italiju, u Rim. Mama i ja putovanje smo započeli u nedjelju navečer. Nakon cijele noći putovanja brodom, nastavili smo putovanje autobusom i uskoro stigli u Tivoli.

Tivoli – Hadrijanova vila

Obišli smo Hadrijanovu vilu u kojoj je nekoć (oko 2. stoljeća), kao što i ime govori, živio rimski car Hadrijan. Hadrijanova vila upisana je na UNESCO-ov popis mjesta svjetske baštine u Europi, no kako se vila brzo urušila, stavljena je i na UNESCO-ov popis 100 najugroženijih mjesta svjetske baštine na svijetu. Obišli smo samo jedan dio ove prekrasne vile jer da smo je razgledavali cijelu, trebalo bi nam cijelo poslijepodne.

Vatikan – bazilika sv. Petra i Vatikanski muzeji

Drugi dan smo posjetili Vatikan. Nisam mogla vjerovati svojim očima kad sam vidjela kolika je zapravo bazilika sv. Petra. Možda jesmo

dugo čekali u redu za ulaz, ali se stvarno isplatilo. Najviše su me fascinirali stropovi i pitala sam se kako su ih umjetnici uspjeli tako lijepo oslikati. Malo smo se prošetali po bazilici pa smo se uputili prema Vatikanskim muzejima. Kad smo stigli do Vatikanskih muzeja, dobili smo slušalice i vodička nas je provela kroz muzeje. Bilo je jako puno prostorija i činilo mi se da se vrtimo u krugove. Moram priznati da smo se dobro nahodali pa bi bilo dobro da dodete odmorni ako planirate sve lijepo razgledati.

Koloseum – Rimski forum

Rano ujutro trećeg dana krenuli smo prema Koloseumu. Iako ga danas svi znaju kao Koloseum, originalno ime bilo je Flavijev Amfiteatar, prema moćnoj rimskoj dinastiji koja je vladala carstvom. Kad smo stigli, morali smo proći pokraj tko zna koliko ljudi da se popnemo do jednog dijela Koloseuma, ali kad smo stigli do vrha, zastao

Bazilika Sv. Petra

Fonta di Trevi

Vatikanskim ulicama

mi je dah od uzbuđenja! Nakon amfiteatra krenuli smo prema obližnjem Rimskom forumu. Rimski forum bio je središte drevnog Rima i tu su se odvijali svi važni razgovori vezani za Rimsko Carstvo. Posebno je bilo zanimljivo vidjeti na fotografijama kako je forum nekoć izgledao.

Katakombe

Stigao je i zadnji dan putovanja. Za kraj smo posjetili katakombe, podzemne tunele u kojima su pokapani prvi kršćani. Malo sam se premišljala hoću li ući jer se malo bojim grobnica, ali ipak sam se odvažila i posjetila ih. Moram priznati da je ispalo manje strašno i zanimljivije nego sam očekivala.

Rim mi se jako svidio i nadam se da ću se ponovo tamo vratiti. Za svaki slučaj bacila sam novčić u Fontanu di Trevi.

Jelena Čado, 6.a

NATJECANJA

Državno natjecanje iz informatike

Lav Mlinar, 7.b

- 1. mjesto u kategoriji Osnove informatike
  - 1. mjesto u kategoriji Logo
- 2. mjesto u kategoriji Primjena algoritama

Hrvatska logo liga

Lav Mlinar i Toni Balint, 7.b (Manuški programeri Split) – 1. mjesto ekipno

Lav Mlinar, 7.b – 2. mjesto pojedinačno

Hrvatska logo olimpijada

Lav Mlinar, 7.b – 2. mjesto

Juniorska hrvatska informatička olimpijada

Lav Mlinar, 7.b – 7. mjesto i prolazak na izborne pripreme za europsku olimpijadu

Dabar – međunarodno natjecanje iz znanja informatike i računalnog razmišljanja

Učenici rangirani među 10% najboljih u Hrvatskoj: Domina Duplančić, 4.b i Toma Jerčić, 4.a.

Hrvatska matematička olimpijada za kadete (HMOK)

Lav Mlinar, 7.b – 6. rezultat u ukupnom poretku učenika iz cijele Hrvatske

Natjecanje iz matematike „Klokan bez granica“

Učenici rangirani među 10% najboljih u Hrvatskoj: Maja Blažević, Luka Ivkošić, Frane Buljan, Roko Vuković, Nikola Juras, Marijeta Cipci, Karlo Šerbo Čulić, Domina Duplančić, Roko Ivkošić, Marla Kukoč, Maris Džinkić, Lav Mlinar, Luka Librenjak, Marko Juras, Ivan Kovač i Manuela Buljan

MAT liga

Domina Duplančić i Vid Librenjak, 4.b – 5. mjesto ekipno
u ukupnom poretku učenika iz cijele Hrvatske

Županijsko natjecanje iz matematike

Domina Duplančić, 4.b – 5. mjesto

Lav Mlinar, 7.b – 5. mjesto

HIPPO - ENGLISH LANGUAGE OLYMPIAD

Lav Mlinar, 7.b – među 4 najbolja učenika Hrvatske u svojoj
razini – plasman u svjetsko finale, The World Finals

Državno natjecanje u debati

Rafaela Vučica i Ema Majić, 8.b i Leona Šerić, 8.a – 13. mjesto

LiDraNo – kategorija školski listovi

Mravac – predložen za državnu razinu

Natječaj OŠ Žrnovnice povodom obilježavanja 100 godina od rođenja Miljenka Smoje „Male priče iz velog mista“

učenici 6.a razreda – 1. mjesto u kategoriji Najbolji medijski rad

učenici 3.c razreda – 1. mjesto u kategoriji Najbolji dramski rad

Sportska natjecanja

Državno prvenstvo u stolnom tenisu

Marko Kušćević, 8.b; Vito Palavra, 8.c; Josip Dujic i Marijan Šimundić, 8.a – 9. mjesto

Državno natjecanje u atletici

Marko Kušćević, Ivan Družijanić, Ruud Lisica i Tino Pletikosić, 8.b; Vito Palavra, Dominik Ljubičić i Luka Tomić, 8.c; Marijan Šimundić, 8.a, Marino Turudić i Ivan Gabriel Kardum, 7.a – 11. mjesto

Vito Palavra, 8.c – 2. mjestu (skok u vis)

Državno prvenstvo – futsal

Lorena Stanić, Nika Kegalj, Sara Mozara, Karmela Čalo Rismondo i Ana Jakovina, 8.c; Kaja Parać i Frida Vasilj, 8.a; Lola Stipičić, 7.a; Lucija Mihanović, 5.b; Marijeta Matijević, 6.b; Dora Mijačević, 6.a i Paulina Račić, 6.c – 9. mjesto

Županijsko natjecanje u stolnom tenisu

Tea Buzdovačić, Ema Majić i Rafaela Vučica, 8.b; Lorena Stanić, 8.c i Lola Stipičić, 7.a – 3. mjesto

Jesenski kros (županijsko natjecanje)

Erik Čugura, Jere Cipci i Jere Sanader, 6.b; Marko Juras, 6.a i Roko Koščina, 6.c – 2. mjesto

Marko Kušćević, Tino Pletikosić, Matej Dinčić i Ivan Družijanić,

8.b; Vito Palavra, 8.c i Marino Turudić, 7.a – 3. mjesto

Lorena Stanić, 8.c; Lola Stipičić, Marlena Bebić i Đana Bonačić, 7.a i Dora Božanić, 7.b – 3. mjesto

Stolnotenisači

Na državnom prvenstvu u atletici

Futsal – 2. mjesto na županijskoj razini

BABY LASAGNA

Marko Purišić, poznat kao Baby Lasagna, hrvatski je pjevač, tekstopisac i glazbeni producent. Rođen je 5. srpnja 1995. godine u Umagu. Prije nego što je započeo glazbenu karijeru, radio je kao dječji asistent u osnovnoj školi. Studirao je odnose s javnošću na Sveučilištu VERN u Zagrebu i inženjerstvo zvuka u Ljubljani. Glazbom se počeo baviti u djetinjstvu, nakon što je od oca za svoj deveti rođendan poželio gitaru. Karijeru je započeo 2011. godine kao gitarist u hrvatskom rock-sastavu Mantra, a kasnije je postao vokalist grupe Bastion. Prvi put je sudjelovao na Dori 2019. godine kao član grupe Mantra. Odigrao je i značajnu ulogu u koautorstvu nekoliko pjesama za 12. studijski album njemačke rock-skupine Mono Inc.

Baby Lasagna bio je predstavnik Hrvatske na Pjesmi Eurovizije 2024. s pjesmom Rim Tim Tagi Dim, gdje je ostvario drugo mjesto osvojivši najviše glasova publike, što je najbolji rezultat Hrvatske na tom natjecanju. Stekao je brojne obožavatelje energičnom izvedbom i promocijom hrvatske tradicije te povratkom „tabletića“

u modu. Zaraznu koreografiju njegovog nastupa plesali su obožavatelji diljem svijeta, a motiv heklanih končanih „tabletića“ postao je viralan na društvenim mrežama. Njegova pjesma Rim Tim Tagi Dim postala je pravi hit, a podršku su mu iskazale brojne poznate osobe iz kulturnog i javnog života. Nevjerojatno je što je sam napisao pjesmu, cijeli nastup osmislio je uz pomoć svojih prijatelja, u njegovom timu nitko nije stariji od 32 godine, a na natjecanje su upali samo zato što je pjevačica Zsa Zsa odustala od svog nastupa na Dori. Iako je osvojio drugo mjesto na Eurosongu, pokazao je svima da ne moraš biti prvi da bi bio pobjednik jer je Baby Lasagna pobjednik koji je osvojio srca mnogih svojom skromnošću, jednostavnošću i autentičnošću. O svemu tome govori i njegov postupak kada novčanu nagradu od 50 000 eura, koju mu je dodijelila hrvatska vlada za uspjeh i promidžbu Hrvatske, nije prihvatio, već ju je donirao u humanitarne svrhe.

Luka Radić, 6.a

Marko Purišić

Nastup na Eurosongu

GRŠE

Grgo Šipek, umjetničkim imenom Grše, hrvatski je reper i tekstopisac rođen 22. studenoga 1995. u Trilju. Odrastao je u Trilju, gdje je započeo svoju glazbenu karijeru. Krajem srednjoškolskog obrazovanja osnovao je grupu III. čin s prijateljem Mateom Đonlićem, poznatijim kao Đona. 2016. godine odlazi raditi u Njemačku i pridružuje se grupi 6wild. Od 2018. kreće sa svojom solo-karijerom i godinu poslije osniva izdavačku kuću Blockstar Digital. Grše je objavio dva studijska albuma: Tilurium i Platinum. Njegova pjesma Mamma Mia postala je prvi hrvatski hit koji je zauzeo prvo mjesto na Billboardovoj ljestvici za Hrvatsku. Također je nastupao na raznim festivalima u Hrvatskoj. Njegove najpoznatije

pjesme su: Mamma Mia, Tokyo Drift, Fantazija..., a najnovija je Dalmatino. Često surađuje s mladom talentiranom pjevačicom Miach, a rezultat njihove suradnje su pjesme: Fantazija i Led. Grše je dobitnik nagrade Cesarica digitalni bestseller 2024. godine koja se dodjeljuje za izvođača s najvećim brojem *streamova* novih pjesama na servisima poput Spotifyja, Deezer, Apple Musica i sličnih. Grše je pronašao način kako da kroz svoje pjesme uspješno komunicira s mladom publikom, a njegova izjava da „misli umjetnika nikad ne miruju“ potiče nas da i sami usmjerimo svoje misli u onu vrstu umjetnosti koja nas ispunjava.

Luka Radić, 6.a

Grše

QUENTIN TARANTINO

Quentin Tarantino, jedan od najutjecajnijih i najinovativnijih redatelja našega vremena, rođen je 27. ožujka 1963. u Knoxvilleu u američkoj državi Tennessee. Još kao mali provodio je mnogo vremena u kino dvoranama gledajući razne filmske žanrove. To mu je pomoglo da razvije ljubav prema filmu i oblikuje svoj poseban stil. Da nije bilo te ljubavi, danas bismo najvjerojatnije gledali klasične filmske žanrove, a ne ovako ispremišane i atraktivne filmove ovoga velikog redatelja. Brutalnost u njegovim filmovima mogla bi biti povezana s obiteljskom poviješću. Naime, Tarantino rijetko govori o svojoj obitelji i informacije o istoj gotovo se ni ne pojavljuju. Može se zaključiti da nije duboko povezan sa svojom obitelji pa bijes zbog takve situacije pretače u svoje filmove. Tarantinovi filmovi nisu tek tako, odjednom, nastali, trebao je ovaj redatelj mnogo raditi i žrtvovati svoje vrijeme kako bi postigao ovo što je danas. A njegova je priča počela ovako...

Nakon završetka srednje škole preselio se u Los Angeles kako bi u filmskoj industriji pokušao ostvariti svoje snove. To je preseljenje zaista bilo pun pogodak. Uspio se zaposliti u jednoj video-teci, gdje je mogao cijeli dan gledati filmove različitih žanrova i snimateljskih tehnika. Sati i sati gledanja i analiziranja tih filmova pomogli su mu da se odvaži te je počeo eksperimentirati, prvo kao scenarist, a potom i kao redatelj. Prvi veliki uspjeh u filmskoj industriji postigao je filmom „Reservoir Dogs“ iz 1992. godine, koji je postao kultni hit, ali koji se zbog drugih njegovih, još boljih, filmova, nažalost, zaboravio. Ovaj je film bio popularan zbog svoje nekonvencionalne strukture, legendarnih dijaloga i neo-noir estetike. Zbog ovoga su filma ljudi shvatili za što je sve Tarantino bio sposoban i da je to bio samo njegov početak. Sljedeći film, „Pulp Fiction“ iz 1994., postao je još veći fenomen. Osvojio je brojne nagrade, uključujući Zlatnu palmu na Filmskome festivalu u Cannesu te je postigao poprilično veću popularnost od prethodnoga hita.

Quentin Tarantino može se pohvaliti brojnim nagradama za film, režiju, scenarij, ali i onom najprestižnijom u svijetu filma, Oscarom. Vrlo je popularan u svijetu, što je nekima možda malo i čudno zbog specifična stila snimanja koji su zaljubljenici u filmove nazvali „voliš ili ne voliš“ stilom.

Darian Duka, 7.b

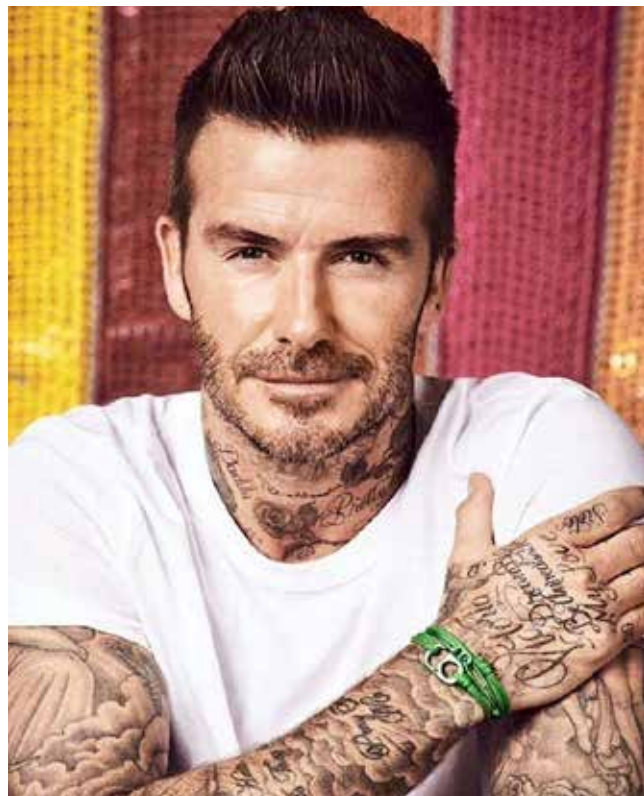
Quentin Tarantino

TETOVIRANJE - OPASNA MODA?

Ljudi su oduvijek imali afinitet prema modi i pokazivanju. Moderno vrijeme donosi puno dobrih modnih trendova, a jedan od njih je tetoviranje. Ipak, mnogo punoljetnih osoba dvoumi se – tetovirati se ili je to, pak, opasna moda.

Tetoviranje, obilježavanje, crtanje po tijelu, oduvijek su bili prisutni u kulturama diljem svijeta. U današnje vrijeme nude se razne tehnike tetoviranja, ali mnoge brinu opasnosti koje ono nosi i posljedice samog procesa; brine ih loša njega tetovaže kasnije, osobito ako se radi o većoj slici. Proces je tetoviranja sam po sebi bolan, ali i opasan, pa mnogi zbog straha zaobilaze ovaj trend. Tetovaži se treba potpuno posvetiti, stavljati razne proizvode kako bi završni izgled bio u punom sjaju te zbog toga dio njih ipak odustaje od ukrasa na tijelu. Određene religijske skupine protive se tome jer tvrde da se tijelo treba kloniti takvih oblika umjetnosti. S druge strane, pripadnici nekih kultura i naroda potiču tetoviranje, gledaju na to kao ljubav i privrženost svojoj skupini. Ljudi se tetoviraju kako bi nekome iskazali počast ili ljubav. S druge strane, postoje i oni koji će ovaj oblik izražavanja umjetnosti iskoristiti kako bi otvorili salone za tetoviranje te zarađivali novac na onomu što vole. Tetoviranje ponekad zna dovesti i do ovisnosti pa se osobe, u većini slučajeva, znaju od glave do pete ispuniti tetovažama, što će u većini slučajeva ispasti – ružno. Puno tetovaža po tijelu izaziva i predrasude; one s puno tetovaža društvo će obilježavati kao pripadnike bande ili kao kriminalce. No, u današnje vrijeme većina tetovira ime djeteta, nekakvu sliku, simbol vjere ili pripadnosti pa se mnogima dopadne takva ideja i odluče ukrasiti svoje tijelo.

Ljudi se danas sigurno razlikuju u mišljenjima, stavovima, ideologijama i naša je svakidašnjica raspravljati i svađati se oko svega. Današnje vrijeme donijelo je različite tipove ljudi, drugačija mišljenja, što donosi nesuglasice oko teme

David Beckham

Lady Gaga

tetovirati se ili ne. Tude odluke trebali bi poštivati, prihvatiti ih, a ne ljude odbacivati zbog njih ili suditi po tome. Tetoviranje se sigurno ne bi smjelo zabraniti jer bi to bilo ograničavanje slobode na odluku o vlastitom izboru.

Dominik Ljubičić, 8.c

UMJETNA INTELIGENCIJA

Umjetna inteligencija naziv je koji pridajemo svakom neživom sustavu koji pokazuje sposobnost snalaženja u novim situacijama, oponaša ljudske aktivnosti poput učenja, zaključivanja, planiranja i kreativnosti. Uobičajeno je da se taj naziv pridaje računalnim sustavima.

UI nadilazi ljudske sposobnosti u većini ekonomski vrijednih zadataka. Omogućuje opažanje okruženja, uzimanje u obzir onoga što vidi i rješavanje problema kako bi se postigao neki cilj. Sustavi umjetne inteligencije mogu u određenoj mjeri prilagoditi svoje ponašanje analiziranjem prethodnih situacija.

Prvi znanstveni rad na temu umjetne inteligencije djelo je Warrena McCullocha i Waltera

Pittsa, a objavljen je 1943. g. Neke tehnologije umjetne inteligencije prisutne su već više od pedeset godina. UI smatra se ključnom za digitalnu transformaciju društva i postala je prioritet Europske unije. Uvelike je prisutna u našem svakodnevnom životu, a predviđa se da će donijeti i goleme promjene u budućnosti.

UI prisutna je kao virtualni asistent za analizu slika, kao tražilice i sustavi za prepoznavanje govora i lica, roboti, autonomni automobili, bespilotne letjelice... U nekim situacijama nismo ni svjesni da nam određene usluge omogućuje upravo umjetna inteligencija. Ona može preobraziti gotovo sve aspekte života: zdravlje, proizvodnju hrane, poljoprivredu, proizvodnju, javnu upravu...

Ljudi diljem svijeta uglavnom su zabrinuti da će zbog umjetne inteligencije ostati bez posla, neki se pribojavaju da će umjetna inteligencija s vremenom preuzeti svijet. Uglavnom se radi o starijim ljudima koji nisu dovoljno informatički

obrazovani. Mlađe osobe uglavnom gledaju pozitivno na prisutnost umjetne inteligencije.

Marla Kukoč, 5.a

Umjetnoj inteligenciji postavili smo nekoliko pitanja. Evo što smo saznali:

– Postoji li Atlantida?

UI: Pitanje postojanja Atlantide je predmet mnogih spekulacija i teorija, ali do danas nije pružen konkretni dokaz o postojanju ovog mitskog otoka. Legenda o Atlantidi potječe od antičkog filozofa Platona, ali mnogi smatraju da je to samo mit.

– Koliko je svemir velik?

UI: Svemir je nevjerovatno velik i beskonačan prostor koji obuhvaća sve što postoji, uključujući planete, zvijezde, galaksije i mnoge druge astronomske objekte. Procjenjuje se da je promjer opažljivog svemira oko 93 milijarde svjetlosnih godina. Ovu veličinu teško je pojmiti. Pokazuje koliko je svemir ogroman i fascinant.

– Kako je nastao svijet?

UI: Postoji mnogo različitih vjerovanja i mitova o tome kako je svijet stvoren, ovisno o kulturnim i vjerskim perspektivama. Neki ljudi vjeruju u priče o stvaranju iz raznih religija, poput kršćanskog vjerovanja da je Bog stvorio svijet u šest dana. Drugi vjeruju u znanstvene teorije kao što je teorija Velikog praska, koja tvrdi da je svemir započeo kao vruća, gusta točka i da se od tada širi. U konačnici, pitanje kako je svijet stvoren stvar je osobnog uvjerenja i tumačenja.

– Postoji li jeti?

UI: Postojanje jetija, također poznatog kao „odvratni snjegović“, često se smatra mitom ili legendom bez znanstvenih dokaza koji bi poduprli njegovo postojanje. Međutim, zabilježena su viđenja i anegdote u himalajskom području. Znanstvenici nastavljaju proučavati i istraživati mogućnost postojanja nepoznatih vrsta u udaljenim područjima, ali do sada postojanje jetija ostaje nedokazano.

– Mogu li roboti postati pametniji od ljudi?

UI: Moguće je da bi roboti mogli postati inteligentniji od ljudi u određenim područjima, poput brze obrade i analize velikih količina podataka. Međutim, mnogi stručnjaci smatraju da roboti vjerojatno neće nadmašiti ljudsku inteligenciju u smislu kreativnosti, emocionalne inteligencije i sposobnosti rješavanja problema. Osim toga, roboti nemaju sposobnost doživljavanja svijesti ili emocija, što su ključne komponente ljudske inteligencije. U konačnici, pitanje mogu li roboti postati pametniji od ljudi složena je tema o kojoj se raspravlja s različitim perspektivama.

Ivan Markovina i Emanuel Maria Mustapić, 5.a

FINALMENTE ITALIA!

I ragazzzi della scuola elementare Manuš che studiano la lingua italiana sono andati in gita scolastica in Italia.

La partenza: il 2 aprile alle 6 di mattina

Il mezzo di trasporto : il pullman

L'itinerario: Verona • Gardaland • Parco Natura Viva

L'alloggio: l'albergo a quattro stelle

Il ritorno: il 5 aprile alle tre e mezza di notte

Le accompagnatrici: Ivona Katunarić, Anita Mornar, Josipa Bralić

Verona – la città dell'amore è situata in Veneto, nel nord-est dell'Italia.

Verona è conosciuta in tutto il mondo per essere stato il luogo in cui si è svolta la storia d'amore di Romeo e Giulietta raccontata nell'opera del celebre drammaturgo e poeta inglese William Shakespeare.

Verona è una delle più antiche e più belle città italiane. I monumenti più famosi sono:

- L'Arena di Verona che attira ogni anno milioni di visitatori. L'anfiteatro costruito per assistere agli spettacoli dei gladiatori, è il terzo in ordine di grandezza. Oggi è uno dei simboli di Verona, utilizzato in estate per l'opera, concerti ed eventi.

- Piazza delle Erbe è la piazza più antica di Verona.

- Piazza Bra è la più grande piazza di Verona, situata nel suo centro storico.

- La casa di Giulietta

Gardaland è un parco divertimenti che offre una varietà di attrazioni per tutti i gusti, divise in tre categorie principali: Adrenaline, Adventure e Fantasy.

Tra le attrazioni più famose ci sono: Oblivion, Blue Tornado, Raptor, Shaman, Fuga da Atlantide, Jungle Rapids, e molte altre.

Na oblaku

Parco Natura Viva

Una giornata tra gli animali al Parco Natura Viva
È un parco zoologico che ospita moltissimi animali. Si estende su 42 ettari. Il Parco è costituito da due sezioni:

- Il Faunistico – che si percorre a piedi
- La sezione Safari – Lungo il percorso con l'autobus abbiamo ammirato molti animali: le giraffe, i leoni, i ghepardi...

Ivona Katunarić

U Gardalandu

Odmor i slikavanje u jednome

L'Arena di Verona

Il giorno del ritorno – Torniamo a casa vestiti con eleganza

LA CUCINA ITALIANA

Gli alunni della nostra scuola che studiano l'italiano hanno partecipato al corso La cucina italiana.

In un laboratorio di tipo ludico ed educativo, gli chef dell'associazione ŠKMER hanno

insegnato ai bambini a preparare le specialità italiane come il Minestrone, la Pizza Margherita, la Pasta al pomodoro, il Tiramisù...

Alla fine, i nostri piccoli chef hanno decorato i piatti preparati e insieme alle loro insegnanti

Smiljana Lešić, Ana Pletikosić, Anita Mornar e Ivona Katunarić hanno degustato le delizie della cucina italiana.

Ivona Katunarić

Mi bismo sve s menija

Zajednička fotografija prije degustacije

Bili smo vrijedni

MY DREAM JOB

My dream job is becoming a veterinarian. Veterinarians are medical professionals dedicated to the health of animals. Their responsibilities include diagnosing and treating illnesses, performing surgeries, prescribing medications, etc. Required qualifications include a Doctor of Veterinary Medicine (DVM) degree, state license and scientific knowledge. Besides these technical skills, vets must possess excellent communication skills and the ability to handle emotionally challenging situations. Vets also have to be brave and can't be scared of animals of any kind. They need to think fast in case of emergencies. The work environment may vary. Sometimes vets work on farms, in zoos or

shelters, but most of the time they work in veterinary clinics.

I would love to be a veterinarian because I have loved animals ever since I was a child. Furthermore, I want to help the animals and their owners because owners put all their trust in vets. I know that because my budgies would often get sick, but I was never worried too much because I relied on our vet.

It's a fulfilling profession that combines passion for animals with medical expertise. I am not sure how much vets get paid, but I am sure that when you do what you love, the money will follow.

Leona Šerić, 8.a

FAKE NEWS – BELIEVE IT OR NOT!

THESE WERE MADE IN AN APPLICATION breakyourownnews.com. TRY AND HAVE FUN!

Cvita Mimica, 7.a

Marta Grčić, 7.a

Ivan Pranić, 7.c

Luka Librenjak, 7.b

Vito Armanda, 7.c

Jakov Biličić, 7.b

NAŠE PUTOVANJE U AUSTRIJU I NJEMAČKU

I ove su godine već tradicionalno učenici od 4. do 8. razreda koji pohađaju izbornu nastavu njemačkoga jezika sudjelovali u programu višednevne izvanučioničke nastave u zemljama njemačkoga govornoga područja. Putovanje je započelo u utorak, 2. travnja 2024. kada smo se okupili u ranim jutarnjim satima i krenuli prema Austriji.

Prva postaja obilaska bio je Hallein i poznati rudnik soli Salzwelten gdje smo imali uzbudljiv podzemni izlet. Sutradan smo u pratnji vodiča prošetali gradom Salzburgom i obišli Mirabell vrtove, Salzburšku katedralu, Sveučilišnu crkvu te Mozartovu rodnu kuću. Potom smo nastavili put prema Njemačkoj i mjestu Schwangau u čijoj se blizini smjestio dvorac Neuschwanstein, poznat kao dvorac iz bajke bavarskoga kralja Ludwiga II. koji smo također posjetili. Trećega

dana putovanja pješice smo razgledali središte bavarske prijestolnice Münchena sa zaustavljanjima na Karlsplatzu, Marienplatzu ispred nove gradske vijećnice, kod katedrale Frauenkirche, Opere i Residenza. Uslijedio je posjet Deutsches Museumu, a poslijepodne i zabavnom parku Legoland u Günzburgu.

Posljednjega dana putovanja posjetili smo Allianz arenu i BMW Welt prije nego što smo nastavili putovanje prema Hallstattu u Austriji. U Hallstattu smo se uspinjačom uspjeli do vidikovca Skywalk odakle smo mogli uživati u prekrasnom pogledu na jezero i planine oko njega. Nakon obilaska Hallstatta krenuli smo na put kući sabirajući dojmove i planirajući novo zajedničko putovanje u zemlje njemačkoga govornoga područja.

Ivana Rajčić

Rudnik soli Salzwelten

U daljini čuju se...

UNSERE REISE NACH ÖSTERREICH UND DEUTSCHLAND

Die Deutschlernenden unserer Schule haben während der Osterferien eine viertägige Reise nach Österreich und Deutschland unternommen. Zusammen mit ihrer Deutschlehrerin und der Schulleiterin haben 31 Schülerinnen und Schüler an der Reise teilgenommen. Am ersten Tag nach einer langen Fahrt sind wir in Hallein angekommen, einem kleinen Ort, der für sein Salzbergwerk bekannt ist. Im Bergwerk konnten wir verschiedene Maschinen sehen, die zur Salzgewinnung verwendet wurden. Wir sind mit einer Rutsche immer tiefer in das Bergwerk hinabgefahren und haben während unseres Besuchs verschiedene historische Epochen und Methoden der Salzgewinnung erlebt. Unsere erste Nacht haben wir in Salzburg verbracht, und am nächsten Morgen haben wir einen Spaziergang durch die Stadt gemacht. Wir haben die Mirabellgärten besucht, sind an Mozarts Geburtshaus vorbeigegangen und haben die Salzach gesehen. Danach haben wir uns auf den Weg zum Schloss Neuschwanstein gemacht, dessen Bau König Ludwig II. finanzierte. Wir haben das Schloss von innen besichtigt, ein Führer hat uns die Zimmer und Teile des Schlosses gezeigt, wie zum Beispiel das Zimmer von König Ludwig und den Festsaal. Nach dem Besuch des wunderschönen Schlosses Neuschwanstein sind wir weiter nach München gefahren, wo wir übernachtet haben. Am nächsten Morgen haben wir einen Spaziergang durch München gemacht und den Marienplatz, die Liebfrauenkirche und später das Deutsche Museum besucht, in dem wir verschiedene Erfindungen, Flugzeuge, Raumfahrzeuge, Experimente, Lichtphänomene

Momčad OŠ Manuš

Vodene radosti

und vieles mehr gesehen haben. Nach der Besichtigung von München sind wir zum Legoland gefahren. Dort konnten wir verschiedene Skulpturen aus Lego-Bausteinen und bekannte Attraktionen aus der ganzen Welt, die aus Lego-Bausteinen gebaut waren, sehen. Nach Legoland sind wir nach München zurückgekehrt, wo wir unsere letzte Nacht verbracht haben. Am nächsten Morgen haben wir die Allianz Arena besucht, wo in diesem Sommer die Europameisterschaft im Fußball stattfinden wird. Die Kapazität dieses riesigen Stadions beträgt über 75.000 Zuschauer, die größtenteils Fans des FC Bayern München sind. Wir haben auch die BMW Welt besucht, wo wir verschiedene BMW-Autos und Motorräder sehen konnten. Bei der Rückkehr haben wir in Hallstatt,

Österreich angehalten. Dort sind wir mit der Seilbahn zum Skywalk-Aussichtspunkt gefahren, von dem aus wir einen herrlichen Blick auf den See und die umliegenden Berge genießen konnten.

Unsere Reisen nach Österreich und Deutschland war wunderbar und hat viel Spaß gemacht. Wir hoffen, dass die nächsten Generationen so reisen können wie wir.

Manuela Buljan, 8.c

Zajednička za uspomenu

IMPRESSUM

IMPRESSUM

Mravac, list učenika i djelatnika OŠ Manuš-Split, Split
Broj 15, lipanj 2024.

NAKLADNIK

OŠ Manuš-Split, Vukovarska 11, 21000 Split

GLAVNA UREDNICA I VODITELJICA

Ivana Goreta, prof.

UREDNIŠTVO

Ivana Dadić i Antonia Tonković Barišković – voditeljice novinarske grupe

Novinarska grupa:

Dorotea Jeličić, Marta Mršić i Lota Tudor, 1.a

Marla Kukoč, Ivan Markovina i Emanuel Maria Mustapić, 5.a

Jelena Čado, Andrea Desnica i Luka Radić, 6.a

LIKOVNO UREDNIŠTVO

Ivana Goreta, prof. i Ana Pletikosić, prof.

FOTOGRAFIJE

učitelji, učenici, Internet

NASLOVNICA

Dora Božanić, 7.b

NAZADNICA

Marieta Barač, 3.c

GRAFIČKA PRIPREMA

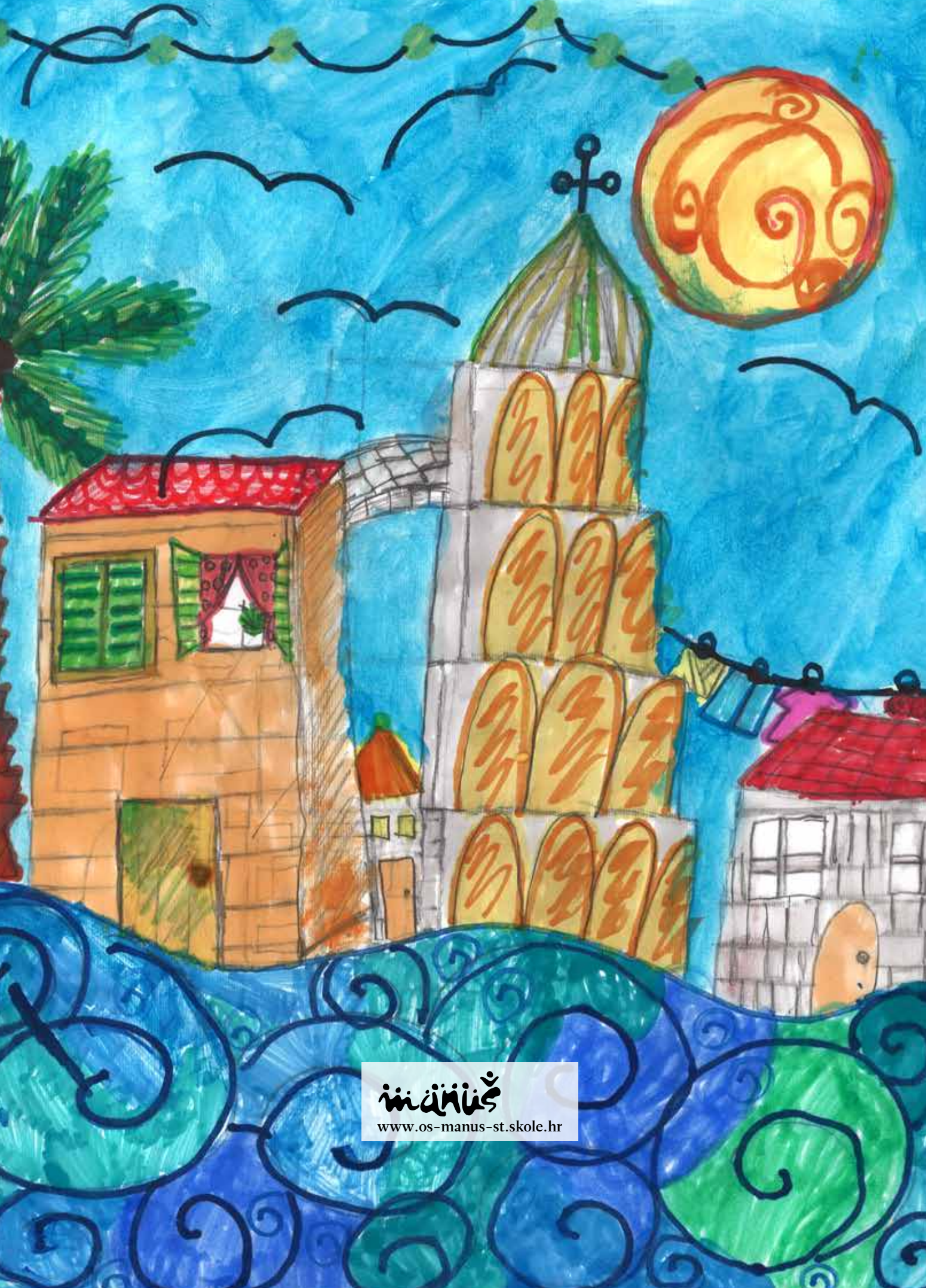
Frano Žaja

NAKLADA

650 primjeraka

WEB

<http://www.os-manus-st.skole.hr/>

inānīš

www.os-manus-st.skole.hr